

50
3030363

Aan

Geert van Maanen en Marcel van Gastel

[Redacted]
Inlichtingen

T 070-342 7823/8273

F [Redacted]

Datum

18 februari 2015

Auteur

Bijlagen

2

memo

Gesprek met ARK

Aanleiding

Op vrijdag 20 februari van 11.00 - 12.00 uur vindt het gesprek plaats met de president van de Algemene Rekenkamer (ARK) mevrouw Saskia J. Stuiveling. De bijeenkomst vindt plaats bij de ARK, aan het Lange Voorhout 8 te Den Haag.

Kernpunten

- Zie voor taken, bevoegdheden en informatierecht het eerder verstuurd memo d.d. 26 januari 2015 (bijgevoegd).
- Zie voor het oordeel van de ARK over de jaren 2009-2013 bijgevoegde bijlage.
- Zie mail d.d. 18 februari 2015 van [Redacted] mei 2008 ARK bij een extra comptabele staat bij de begroting van de Koning.
- Per brief d.d. 6 februari 2015 heeft de Algemene Rekenkamer aan de Tweede Kamer gemeld dat Zijne Majesteit de Koning per Koninklijk Besluit aan Saskia J. Stuiveling als lid, tevens president van de Algemene Rekenkamer met ingang van 1 juni 2015 eervol ontslag heeft verleend.

51

Aan
Geert van Maanen en Marcel van Gastel

Inlichtingen

T

F

Datum
26 januari 2015

Auteur

Bijlagen
4

memo

Taken en bevoegdheden Algemene Rekenkamer

Aanleiding

Vrijdag 22 februari 2015 van 11:00-12:00 vindt het gesprek plaats met mevr. Stuiveling president van de Algemene Rekenkamer (AR) in het kader van de evaluatie van de Koning. Hierna wordt ingegaan op de taken en bevoegdheden van de Algemene Rekenkamer.

Kernpunten

- Over de periode 2009 t/m 2013 hebben de jaarverslagen van het huis der Koningin en het haar jaarverslag van de Koning aan alle wettelijke vereisten voldaan met soms een voorbehoud bij het oordeel over de financiële informatie in afwachting van het accorderen door de Staten-Generaal met de daarmee samenhangende slotwetmutaties¹. (zie eerder toegezonden overzicht Oordeel ARK jaarverslag de Koning 2009-2013).
- Voor haar rechtmatigheidsonderzoek steunt de AR zoveel mogelijk op de controles door de Auditdienst Rijk (ADR).
- Voor het onderzoek door de AR krijgt de AR alle (vertrouwelijke) informatie die zij ten behoeve van haar taak (verantwoordings- of doelmatigheids-onderzoeken) nodig heeft.
- De AR bepaalt welke informatie zij in haar rapporten opneemt.
- AR vraagt bestuurlijke reactie minister voordat zij rapport vaststelt (hoor-en-wederhoor).

Toelichting

1. De Algemene Rekenkamer

- a) De onafhankelijke positie van de AR als (externe) controleur van de uitgaven en ontvangsten van het Rijk is geborgd in de Grondwet en de in hoofdstuk 7 van de Comptabiliteitswet 2001 (zie bijlage 1).
- b) Zij controleert ten behoeve van de Staten-Generaal, maar de regering heeft profijt van de rapporten van de AR.

¹ De slotwet is de laatste wet in de begrotingscyclus, waarmee de geraamde uitgaven, verplichtingen en ontvangsten formeel in overeenstemming worden gebracht met de uiteindelijke realisaties.

- c) Haar onafhankelijkheid geldt zowel ten opzichte van de regering (als gecontroleerde) als ten opzichte van de Staten-Generaal. De Staten-Generaal, noch de regering kunnen haar dan ook opdrachten geven; wel kan een verzoek worden gedaan om bepaalde onderzoeken te verrichten.
- d) De taken en bevoegdheden van de AR dienen vanwege de onafhankelijke positie dan ook bij de wet geregeld te worden (dus niet in lagere regelgeving als AMvB of ministeriële regeling=mr). Alleen de wetgever (regering + Staten-Generaal) bepaalt dus haar taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.
- e) In de CW 2001 ligt vast dat de AR over (bijna) alle concept-comptabele regelgeving (wetten, AMvB's en mr's vooraf advies moet worden gevraagd. De AR is een Hoog College van Staat (zoals de TK, EK, RvS, Ombudsman). Uit dien hoofde dient alle aan de AR (als college) gerichte correspondentie door de minister persoonlijk te worden ondertekend. Dat mag niet in mandaat (d.w.z. DG namens de minister). Briefwisseling op louter ambtelijk niveau tussen bijvoorbeeld de secretaris en DGRbg is op eigen titel wel toegestaan (als DG).

2. Bevoegdheden van de AR:

- De AR heeft als doel het rechtmatig, doelmatig, doeltreffend en integer functioneren van het Rijk en de daarmee verbonden organen te toetsen en te verbeteren. Hieronder valt het onderzoek bij rechtspersonen dat geregeld is in art. 91 CW. De taken van de AR kunnen omschreven worden als rechtmatigheids-, doelmatigheids- en doeltreffendheidscontrole. De AR legt haar bevindingen en oordelen over de departementale jaarverslagen, het Financieel Jaarverslag van het Rijk (FJR) en de Saldibalans van het Rijk vast in rapporten aan de Tweede Kamer;
- De bevindingen en oordelen over de departementale jaarverslagen brengt de AR jaarlijks uit in haar Rapporten bij de Jaarverslagen; de rijksbrede bevindingen en oordelen worden opgenomen in het jaarlijkse rapport Rijk Verantwoord. Deze rapporten biedt de AR aan op Verantwoordingsdag (3^e woensdag in mei);
- Het onderzoek naar de besteding van gelden die ten laste komen van de begroting van de Europese Unie. De AR rapporteert systematisch aan de Tweede Kamer over haar onderzoeksuitkomsten op EU-terrein, onder meer door het jaarlijks uitbrengen van een EU-tendrapport. Het tendrapport gaat over de recente relevante (bestuurlijke) ontwikkelingen in Europa, de stand van zaken van het financieel management rond EU-gelden in NL en een landenvergelijkend beeld van het financieel management rond EU-gelden in Europa;

Rol AR in financiële verantwoording

De AR beoordeelt op haar beurt financiële jaarverslagen van de departementen en het FJR en brengt hierover verslag uit aan de Tweede Kamer in de rapporten bij de financiële jaarverslagen. Daarnaast spreekt de AR zich in het algemeen deel van het rechtmatigheidsonderzoek (RMO) uit over de taakuitoefening door de minister van Financiën in het afgeronde verantwoordingsjaar. Het algemeen deel van het RMO wordt vooraf voor bestuurlijke hoor- en wederhoor voorgelegd aan de minister van Financiën.

De AR onderzoekt elk jaar in haar RMO of de ministeries het begrotingsgeld dat zij beheren volgens wet- en regelgeving hebben geïnd en besteed. Dit RMO leidt uiteindelijk tot de goedkeuring van de ontvangsten en uitgaven die op de rijksrekening in het FJR staan. Daarnaast besteedt de AR elk jaar aandacht aan de kwaliteit van de beleidsinformatie in de jaarverslagen.

Voor haar rechtmatigheidsonderzoek steunt de AR zoveel mogelijk op de controles door de Auditdienst Rijk (ADR).

De AR heeft verschillende graadmeters en instrumenten voor de verbetering van het financieel beheer. Namelijk:

- *Onvolkomenheden in de bedrijfsvoering*: overschrijding van de kwalitatieve tolerantiegrens die de AR hanteert bij haar beoordeling van de bedrijfsvoering van een departement. De vermelding onvolkomenheden is primair bedoeld als signaal aan de Staten-Generaal en als aansporing van de betrokken minister om een verbeterplan te maken met daarin concrete maatregelen en een duidelijk tijdpad;
- *Bezwaaronderzoek*: mocht in een volgend jaar blijken dat een ministerie geen of onvoldoende maatregelen heeft getroffen om onvolkomenheden in het financieel beheer en materieelbeheer op te lossen, dan kan de AR een bezwaaronderzoek instellen. Tijdens zo'n onderzoek wordt gezien wat precies de oorzaak is van de problemen, of ze structureel van aard zijn en wat oplossingen in de weg staat. Een bezwaaronderzoek wordt gebruikt als onderbouwing van een bezwaar;
- *Bezwaar maken en bezwaar handhaven*: het zwaarste instrument dat de AR kan hanteren om verbeteringen binnen de Rijksoverheid af te dwingen is het maken van bezwaar (CW 2001, art. 88 en 89). De AR maakt alleen in bijzondere situaties gebruik van dit recht. Het is bijvoorbeeld aan de orde wanneer een minister verweten kan worden niet te reageren op eerdere signalen en aanbevelingen of wanneer er sprake is van omvangrijke fouten in het jaarverslag. Een bezwaar kan door een departement worden weggenomen door het opstellen van een plan van aanpak, dat de instemming heeft van de AR.

3. Informatierecht

De Algemene Rekenkamer (AR) mag - zolang zij een taak heeft - alle informatie ontvangen (ook vertrouwelijke informatie) en kan daarbij door het ministerie door een tussenpersoon worden begeleid. De tussenpersoon helpt de AR bij het naar boven halen van de informatie die de AR voor haar taak nodig heeft.

Het informatierecht van de AR is geregeld in artikel 87 van de Comptabiliteitswet 2001:

Artikel 87² van de CW 2001:

1. *De Algemene Rekenkamer is bevoegd, voor zover zij een en ander nodig acht voor het uitoefenen van haar taak, bij alle dienstonderdelen van het Rijk alle*

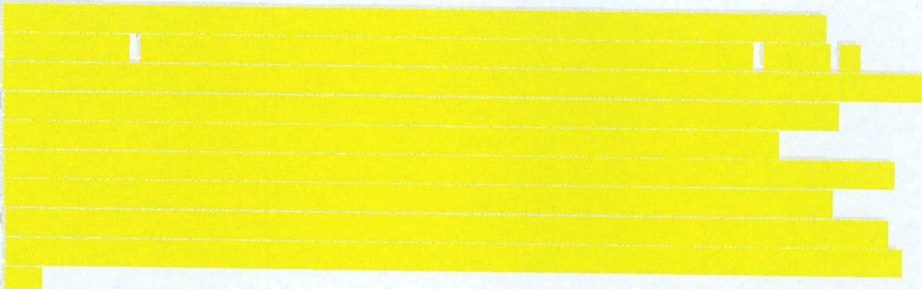
² Artikel 87 MvT

Dit was het oude artikel 54 eerste lid. In de oude tekst werd gesproken over het *aandacht wijden aan* de doelmatigheid. Daarmee werd volgens de toelichting beoogd aan te geven dat geen integraal, in de zin van door de Rekenkamer zelf uit te voeren, onderzoek werd bedoeld. Thans wordt de meer gebruikelijke term *onderzoeken* gebruikt, zonder dat daarmee beoogd wordt dat thans wel op integrale wijze aandacht aan de doelmatigheid besteed moet worden. Ook op het doelmatigheidsonderzoek is onder andere de bepaling in artikel 86, eerste lid, van toepassing, dat de Rekenkamer gebruik kan maken van de resultaten van door anderen verrichte controles. De bepalingen in het oude artikel 57, tweede lid, inzake het tijdig op de hoogte stellen van de Rekenkamer door de ministers van doelmatigheidsonderzoeken die zij doen instellen en van de resultaten daarvan, is thans geregeld in artikel 21, vierde lid.

De overige wijzigingen in dit artikel hangen samen met het loslaten van de containerbegrippen "doelmatigheid" respectievelijk "beheer". Er zijn geen wijzigingen aangebracht in de reikwijdte van het doelmatigheidsonderzoek van de Algemene Rekenkamer. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de artikelen 20 en 21.

goederen, administraties, documenten en andere informatiedragers op door haar aan te geven wijze te onderzoeken.

2. Onze Ministers zijn gehouden desgevraagd de inlichtingen te verstrekken die de Algemene Rekenkamer voor **haar taak** nodig acht.

- Uitgangspunt is dat de AR alle informatie krijgt die zij ten behoeve van haar taak nodig heeft (zogenaamde **lage drempel**).
- Alle informatie houdt ook in de informatie die (naar de aard van de minister) vertrouwelijk is of informatie die door een bewindspersoon wegens strijdigheid met het belang van de Staat op basis van artikel 68 van de Grondwet³ niet aan de Staten-Generaal wordt verstrekt.
- Informatieverzoeken van de AR moeten een verband hebben met de taak (verantwoordings- of doelmatigheidsonderzoeken) van de AR.
- Uitgangspunten en afspraken gemaakt die de regering en de AR over de handelswijze waar vertrouwelijke informatie wordt verstrekt staan beschreven in een brief (zie bijlage 2) van minister van Financiën uit 1999 (Victory Boogie Woogie) aan de Tweede Kamer. *Kamerstukken II 1999/2000, 26 248, nr. 1*. Deze uitgangspunten zijn nog steeds van kracht bij de huidige CW en de toekomstige CW.
- Ingeval de AR geen taak heeft, hoeft er **geen** informatie aan de AR te worden verstrekt.
-
- Op basis van de Comptabiliteitswet 2001 kan er alleen **informatie** aan de AR **worden geweigerd** voor zover de **AR geen taak heeft**.

Artikel 85⁴ van de CW 2001:

³ **Artikel 68 GW**

De ministers en de staatssecretarissen geven de kamers elk afzonderlijk en in verenigde vergadering mondeling of schriftelijk de door een of meer leden verlangde inlichtingen waarvan het verstrekken niet in strijd is met het belang van de staat.

⁴ **Artikel 85 MvT**

Dit was het oude artikel 57, eerste lid.

In de oude tekst werd gesproken over het *aandacht wijden aan de doelmatigheid*. Daarmee werd volgens de toelichting beoogd aan te geven dat geen integraal, in de zin van door de Rekenkamer zelf uit te voeren, onderzoek, werd bedoeld. Thans wordt de meer gebruikelijke term *onderzoeken* gebruikt, zonder dat daarmee beoogd wordt dat thans wel op integrale wijze aandacht aan de doelmatigheid besteed moet worden. Ook op het doelmatigheidsonderzoek is onder andere de bepaling in artikel 865, eerste lid, van toepassing, dat de Rekenkamer gebruik kan maken van de resultaten van door anderen verrichte controles. De bepalingen in het oude artikel 57, tweede lid, inzake het tijdig op de hoogte stellen van de Rekenkamer door de ministers van doelmatigheidsonderzoeken die zij doen instellen en van de resultaten daarvan, is thans geregeld in artikel 21, vierde lid.

*De Algemene Rekenkamer onderzoekt de doeltreffendheid en de doelmatigheid van **het gevoerde beleid** en de doelmatigheid van het financieel beheer en het materieelbeheer, de daartoe bijgehouden administraties en de organisatie van het Rijk.*

Dit betekent:

- In beginsel geen onderzoek naar voorgenomen beleid wordt uitgevoerd.
- In uitzonderlijke situaties is onderzoek naar **een voorgenomen besluit** van het kabinet wel mogelijk.
- Namelijk ingeval van een verzoek van Staten-Generaal of bewindspersoon
- Voorbeeld: onderzoek naar passend onderwijs op basisscholen

De AR bepaalt welke informatie zij in haar rapporten opneemt. Dit betekent:

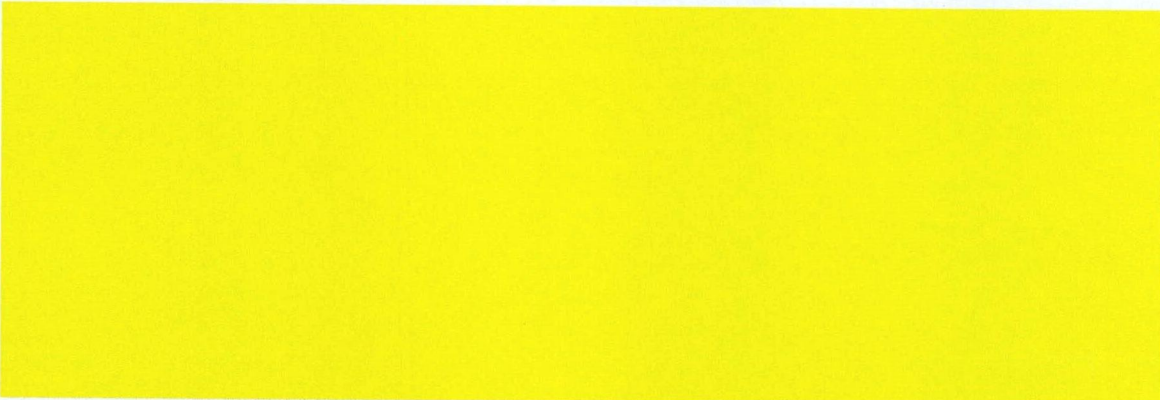
- Een zogenaamde **hoge drempel**
- AR hanteert de criteria van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) (Tweede Kamer, 1996-1997, 25 080, nr. 4). Als vertrouwelijk beschouwt de Rekenkamer in ieder geval:
- gegevens die de eenheid van de Kroon betreffen;
 - gegevens die de veiligheid van de Staat betreffen;
 - gegevens die de persoonlijke levenssfeer betreffen (ook WPR), en
 - vertrouwelijk meegedeelde bedrijfs- of fabricage gegevens.
- AR vraagt bestuurlijke reactie minister voordat zij rapport vaststelt (hoor-en-wederhoor).

Uitzondering:

- Geen publicatie in rapport van informatie die o.g.v. **besluit van de ministerraad** niet openbaar mag worden wegens strijd met belang van de Staat (artikel 68 Grondwet)
- In uitzonderlijke situaties.

Toepassing in de praktijk

- Aanbeveling: **goed begeleiden** van de AR bij informatieverzoeken.
- Praktische oplossing bij ICT-systemen: werken met **tussenpersoon** die de AR helpt om de gevraagde informatie te leveren
- Indien nodig escaleren binnen ministerie (directeur FEZ) en vervolgens contact opnemen met een van de directeuren AR.

De overige wijzigingen in dit artikel hangen samen met het loslaten van de containerbegrippen «doelmatigheid» respectievelijk «beheer». Er zijn geen wijzigingen aangebracht in de reikwijdte van het doelmatigheidsonderzoek van de Algemene Rekenkamer. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij de artikelen 20 en 21.

Advies 3 februari 2011

"De Afdeling concludeert dat ten aanzien van een onderzoeksbevoegdheid voor de AR ten aanzien van overheidsdeelnemingen van minder dan 95% en bij dochterondernemingen van een onderneming waarin de Staat een deelneming heeft, **als uitgangspunt geldt dat de taak van de AR complementair is aan de ministeriële verantwoordelijkheid. De begrenzing van de onderzoeksbevoegdheden in artikel 91 Cw 2001 is in belangrijke mate gebaseerd op een balans tussen het belang van de adequate controle op de besteding van publieke middelen en het respecteren van de zelfstandigheid en het private karakter van instellingen die in de private sector werkzaam zijn.** In hetgeen naar voren is gebracht ziet de Afdeling in het algemeen geen aanleiding om tot wijziging van dat stelsel te komen."

Advies 2 maart 1995

"De aanzet daartoe kwam van de Commissie-Simons (1960). Deze wilde de Rekenkamer in de publiekrechtelijke sfeer een controletaak geven bij (mede) door het Rijk in het leven geroepen instellingen. In het bijzonder dacht zij daarbij aan de sociale verzekering en de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie. **Voor de privaatrechtelijke sfeer stond de commissie een regeling voor ogen waarbij de controletaak van de Rekenkamer afhankelijk zou zijn van de wijze van financiële binding met het Rijk.** In de Comptabiliteitswet 1976 zijn aanbevelingen van de Commissie-Simons overgenomen."

“Het hier gehanteerde onderscheid is naar het oordeel van de Raad van belang bij de beantwoording van de vraag of de Rekenkamer bevoegd is, dan wel behoort te zijn, inzage te hebben in dossiers die bij de betrokken rechtspersonen berusten en die gegevens bevatten met betrekking tot het functioneren van rechtspersonen, waarop toezicht wordt uitgeoefend en die zelf niet behoren tot de publieke sfeer. De Raad wijst erop, dat de onafhankelijke positie van de Rekenkamer in de context van Grondwet en Comptabiliteitswet meebrengt, **dat de Rekenkamer primair zelf zal moeten beoordelen welke begrenzingen zij in concrete gevallen** bij de uitoefening van haar taak op grond van de Comptabiliteitswet heeft in acht te nemen.”

Oordeel Algemene Rekenkamer over het jaarverslag van de Koning periode 2009-2013

Bron: <http://verantwoordingsonderzoek.rekenkamer.nl/> & <http://www.rekenkamer.nl/Publicaties/Dossiers/V/Verantwoordingsdag>

Over de periode 2009 t/m 2013 hebben de jaarverslagen van het huis der Koningin en het haar jaarverslag van de Koning aan alle wettelijke vereisten voldaan met soms een voorbehoud bij het oordeel over de financiële informatie in afwachting van het accorderen door de Staten-Generaal met de daarmee samenhangende slotwetmutaties¹.

Publieks-informatie op de ARK website	Oordeel over het jaarverslag	Jaarverslag De Koning geeft beter inzicht	Jaarverslag de Koning voldoet aan de eisen	Troonswisseling in 2013
	<p>De informatie in het Jaarverslag 2009 van het Huis der Koningin voldoet aan de vereisten. Bovendien is de informatie over het gevoerde in het Jaarverslag 2009 van het Huis der Koningin op deugdelijke wijze tot stand gekomen en voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften. In het Jaarverslag 2009 van het Huis der Koningin is dit jaar ook een hoofdstuk opgenomen over de Begroting van de Koning . De nieuwe Begroting van de Koning moet een integraal inzicht geven in de uitgaven die samenhangen met de uitoefening van het koningschap. De begroting van het Huis der Koningin bevat alleen de uitkeringen die betaald zijn aan de leden van het Koninklijk Huis. We hebben vastgesteld dat de Begroting 2010 van de Koning overeenkomt met de aanbevelingen van de stuurgroep. De belangrijkste veranderingen in de verantwoording en controle gaan over de functionele uitgaven (artikel 2) en de doorbelaste uitgaven (artikel 3).</p>	<p>Met ingang van 2010 heeft de begroting van het Huis der Koningin een nieuwe opzet en naam: de Koning. Deze nieuwe begroting van de Koning geeft beter inzicht in de uitgaven van het Koninklijk Huis. Via de begroting van de Koning is in 2010 bijna € 39,6 miljoen besteed aan uitgaven die samenhangen met het koningschap, aan ondersteunende diensten en aan uitkeringen aan het staatshoofd, de kroonprins en zijn echtgenote.</p> <p>In lijn met afspraken tussen kabinet en Tweede Kamer vallen uitgaven voor staatsbezoeken, beveiliging en onderhoud van paleizen buiten de begroting van de Koning.</p> <p>De Algemene Rekenkamer heeft vastgesteld dat het jaarverslag van de Koning voldoet aan de wettelijke vereisten.</p>	<p>De minister van Algemene Zaken is ook verantwoordelijk voor het beheer van de begroting van de Koning. Via deze begroting is in 2011 € 39,9 miljoen besteed aan uitgaven die samenhangen met het koningschap, aan ondersteunende diensten en aan uitkeringen aan het staatshoofd, de kroonprins en zijn echtgenote. In 2011 is het proces van herinrichting van de begroting en verantwoording van dit hoofdstuk de Koning formeel afgerond met een vastlegging van de regels voor wat wel en niet in het jaarverslag van de Koning thuishoort. De Algemene Rekenkamer heeft vastgesteld dat het</p>	<p>2013 stond in het teken van de abdicatie van Koningin Beatrix en de inhuldiging van de Prins van Oranje als Koning Willem-Alexander. De wet- en regelgeving zijn hierop aangepast. De naam van het Kabinet der Koningin veranderde in het Kabinet van de Koning. Daarnaast zijn de grondwettelijke uitkeringen aan de leden van het Koninklijk Huis aangepast aan de nieuwe situatie. In het jaarverslag van de Koning is dit toegelicht. De Verenigde Vergadering, dat is de gezamenlijke vergadering van de Eerste Kamer en de Tweede Kamer, is verantwoordelijk voor de beëdiging en inhuldiging van een nieuwe koning in Amsterdam (art. 32 van de grondwet). De uitgaven die daarmee samenhangen komen ten laste van <u>begrotingshoofdstuk IIA Staten-Generaal</u>. Andere uitgaven voor de troonswisseling, zoals de kosten van communicatie, receptie en beveiliging, zijn ten laste gekomen van de verschillende betrokken ministeries, in hun begrotingshoofdstuk, zoals bij</p>

¹ De slotwet is de laatste wet in de begrotingscyclus, waarmee de geraamde uitgaven, verplichtingen en ontvangsten formeel in overeenstemming worden gebracht met de uiteindelijke realisaties.

Oordeel Algemene Rekenkamer over het jaarverslag van de Koning periode 2009-2013

Bron: <http://verantwoordingsonderzoek.rekenkamer.nl/> & <http://www.rekenkamer.nl/Publicaties/Dossiers/V/Verantwoordingsdag>

			jaarverslag van de Koning voldoet aan de wettelijke vereisten.		de Ministeries van Algemene Zaken, van Veiligheid en Justitie en van Buitenlandse Zaken. Dit was afgesproken in de Ministeriële Commissie Troonswisseling, onder voorzitterschap van de minister-president.	
Oordeel over de financiële informatie	De financiële informatie in het Jaarverslag 2009 van het Huis der Koningin voldoet aan de eisen die de CW 2001 stelt. Dit betekent dat wij geen belangrijke fouten en onzekerheden in de rechtmatigheid en de deugdelijke weergave hebben geconstateerd die onze tolerantiegrenzen overschrijden, en dat de informatie voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften. Het totaalbedrag aan geconstateerde fouten en onzekerheden blijft ook onder de tolerantiegrens voor de financiële informatie in het jaarverslag als geheel.	De financiële informatie in het Jaarverslag 2010 van het de Koning voldoet aan de eisen die de CW 2001 stelt. Dit betekent dat wij geen belangrijke fouten en onzekerheden in de rechtmatigheid en de deugdelijke weergave hebben geconstateerd die de tolerantie-grenzen overschrijden, en dat de informatie voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften. Wij hebben geen fouten en onzekerheden aangetroffen in de financiële informatie in dit jaarverslag. NB. Uit de samenvatting rapport: Wij dringen erop aan zo snel mogelijk de vastlegging van de Interne administratieve organisatie relatie Rijk-Koninklijk Huis formeel vast te stellen. De minister-president, minister van AZ, heeft op 19 april 2011 gereageerd op dit rapport. Hij geeft in zijn reactie aan dat de administratieve organisatie Rijk-Koninklijk Huis op korte termijn wordt	In het achtergronddocument van dit rapport bij het Jaarverslag 2011 van de Koning (I) hebben wij toegelicht wat de verantwoordelijkheid is van de minister en van ons en welke werkzaamheden wij verricht hebben. De op basis van deze werkzaamheden verkregen controle-informatie heeft ons tot het oordeel doen komen dat: •de in de financiële overzichten opgenomen financiële informatie deugdelijk is weergegeven en voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften; •de in de financiële overzichten opgenomen verplichtingen, uitgaven, ontvangsten en balansposten rechtmatig tot stand gekomen zijn.	In bijlage 1 lichten wij toe wat de verantwoordelijkheid is van de minister en van ons en welke werkzaamheden wij verricht hebben. De op basis van deze werkzaamheden verkregen controle-informatie heeft ons tot het oordeel doen komen dat de in de financiële overzichten opgenomen financiële informatie deugdelijk is weergegeven en voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften. Daarnaast zijn wij van oordeel dat de in de financiële overzichten opgenomen verplichtingen, uitgaven, ontvangsten en balansposten rechtmatig tot stand gekomen zijn. <i>Belangrijke fouten en onzekerheden op artikelniveau</i> Wij controleren ook op artikelniveau de deugdelijke weergave van de financiële	Wij zijn van <u>oordeel</u> ^I dat de in de financiële overzichten opgenomen verplichtingen, uitgaven, ontvangsten en balansposten in het Jaarverslag 2013 van de Koning <u>rechtmatig</u> ^{II} zijn. Wij geven ons oordeel onder <u>voorbehoud</u> ^{III} van goedkeuring van de slotwetmutaties door de Staten-Generaal. Wij zijn van <u>oordeel</u> dat de in de financiële overzichten opgenomen financiële informatie in het Jaarverslag 2013 van de Koning <u>deugdelijk</u> is weergegeven en voldoet aan de <u>verslaggevingsvoorschriften</u> ^{IV} . Deze deugdelijkheid is conform de Herziene Wet Financieel Statuut van het Koninklijk Huis. Wij controleren ook op artikelniveau de deugdelijke weergave en de rechtmatigheid van de verplichtingen, uitgaven, ontvangsten en afgerekende voorschotten. Wij hebben hierbij geen belangrijke <u>fouten of onzekerheden</u> ^V geconstateerd in het Jaarverslag 2013 van de Koning.	

Oordeel Algemene Rekenkamer over het jaarverslag van de Koning periode 2009-2013

Bron: <http://verantwoordingsonderzoek.rekenkamer.nl/> & <http://www.rekenkamer.nl/Publicaties/Dossiers/V/Verantwoordingsdag>

		<p>vastgesteld. Gezien ons positieve oordeel over de financiële informatie en de saldibalans, ziet hij geen aanleiding voor een verdere reactie.</p>		<p>informatie en de rechtmatigheid van de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten. Wij hebben hierbij geen belangrijke fouten of onzekerheden geconstateerd. Het bedrag aan verplichtingen omvat in totaal € 0,2 miljoen aan overschrijdingen op het begrotingsartikel 3. Het bedrag aan uitgaven omvat in totaal € 0,2 miljoen aan overschrijdingen op het begrotingsartikel 3. Gaan de Staten-Generaal niet akkoord met de daarmee samenhangende slotwetmutaties, dan moeten wij ons oordeel mogelijk herzien.</p>		
<p>Oordeel over saldibalans en toelichting</p>	<p>De informatie in de saldibalans in het Jaarverslag 2009 van het Huis der Koningin voldoet aan de eisen die de CW 2001 stelt. Dit betekent dat wij geen belangrijke fouten en onzekerheden in de rechtmatigheid en de deugdelijke weergave hebben geconstateerd die de tolerantiegrenzen overschrijden, en dat de informatie voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften. Het totaalbedrag aan geconstateerde fouten en onzekerheden in de saldibalansposten</p>	<p>De informatie in de saldibalans in het Jaarverslag 2010 van de Koning voldoet aan de eisen die de CW 2001 stelt. Dit betekent dat wij geen belangrijke fouten en onzekerheden in de rechtmatigheid en de deugdelijke weergave hebben geconstateerd die de tolerantiegrenzen overschrijden, en dat de informatie voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften. Wij hebben geen fouten en onzekerheden</p>	<p>Vanaf 2011 maakt dit oordeel onderdeel uit van het oordeel over de financiële informatie.</p>	<p>Vanaf 2011 maakt dit oordeel onderdeel uit van het oordeel over de financiële informatie.</p>	<p>Vanaf 2011 maakt dit oordeel onderdeel uit van het oordeel over de financiële informatie.</p>	

Oordeel Algemene Rekenkamer over het jaarverslag van de Koning periode 2009-2013

Bron: <http://verantwoordingsonderzoek.rekenkamer.nl/> & <http://www.rekenkamer.nl/Publicaties/Dossiers/V/Verantwoordingsdag>

	blijft ook onder de tolerantiegrens voor de saldibalans als geheel.	aangetroffen in de saldibalans in dit jaarverslag.				
Reactie van de minister	<p>Met belangstelling heb ik kennis genomen van uw conceptrapport bij het jaarverslag 2009 van het Huis der Koningin (I). Gelet op uw positieve oordeel omtrent de financiële informatie en saldibalans, zie ik geen aanleiding voor een nadere reactie.</p> <p>Uw constatering dat de Begroting 2010 van de Koning overeenkomt met de aanbevelingen van de Stuurgroep herziening stelsel kosten Koninklijk Huis, doet mij deugd. Dit in het licht van de door u gemaakte opmerking in het rapport bij het Jaarverslag 2008 van het Huis der Koningin, waarin u aangaf dat de nieuwe opzet mogelijkheden biedt voor een inzichtelijke en integrale verantwoording van de kosten van het Huis der Koningin aan de Tweede Kamer.</p> <p>De door u gesignaleerde aandachtspunten met betrekking tot de verantwoording en controle van de begroting zal ik ter harte nemen.</p>	<p>Met belangstelling heb ik kennis genomen van uw conceptrapport bij het jaarverslag 2010 van de Koning. Gelet op uw positieve oordeel omtrent de financiële informatie en saldibalans, zie ik geen aanleiding voor een nadere reactie.</p> <p>Voor wat betreft uw aanbeveling met betrekking tot de administratieve organisatie Rijk-Koninklijk Huis het volgende. In het afgelopen jaar is gewerkt met een door alle partijen gedragen concept van de administratieve Organisatie Rijk-Koninklijk Huis om te kunnen toetsen of alle facetten voldoende zijn meegenomen. Dit betrof met name nog het controle protocol. Het concept heeft zijn waarde in de praktijk bewezen. De Administratieve Organisatie Rijk-Koninklijk Huis zal dan ook op korte termijn worden vastgesteld.</p>	<p>Met belangstelling heb ik kennis genomen van uw conceptrapport bij het jaarverslag 2011 van de Koning. Tot mijn genoegen constateert u dat de bedrijfsvoering op orde is en geen onvolkomenheden kent. Tevens stelde u vast dat het jaarverslag 2011, de bijbehorende saldibalans, het financieel- en materieel beheer, alsmede de daartoe bijgehouden administraties voldoen aan de gestelde eisen.</p> <p>Gelet op uw positieve oordeel, zie ik geen aanleiding voor een nadere reactie.</p>	<p>Met belangstelling heb ik kennis genomen van uw conceptrapport bij het jaarverslag 2012 van de Koning. Tot mijn genoegen constateert u dat de in het jaarverslag opgenomen financiële informatie deugdelijk is weergegeven en voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften. Tevens stelt u vast dat de in de financiële overzichten opgenomen verplichtingen, uitgaven, ontvangsten en balansposten rechtmatig tot stand zijn gekomen en dat er geen onvolkomenheden zijn.</p> <p>Gelet op uw positieve oordeel, zie ik geen aanleiding voor een nadere reactie.</p>	<p>Reactie van de minister</p> <p>De minister-president schrijft dat hij met belangstelling kennis heeft genomen van ons conceptrapport bij het jaarverslag 2013 van de Koning. Hij schrijft: 'Tot mijn genoegen constateert u dat de in het jaarverslag opgenomen financiële informatie deugdelijk is weergegeven en voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften. Tevens stelt u vast dat de in de financiële overzichten opgenomen verplichtingen, uitgaven, ontvangsten en balansposten rechtmatig zijn en dat er geen fouten, onzekerheden en onvolkomenheden zijn.'</p> <p>Gelet op dit positieve oordeel, ziet hij geen aanleiding voor een nadere reactie.</p>	

Oordeel Algemene Rekenkamer over het jaarverslag van de Koning periode 2009-2013

Bron: <http://verantwoordingsonderzoek.rekenkamer.nl/> & <http://www.rekenkamer.nl/Publicaties/Dossiers/V/Verantwoordingsdag>

Financiële informatie

We hebben de financiële informatie in de volgende financiële overzichten van de jaarverslagen 2013 gecontroleerd:

- a) de departementale verantwoordingsstaat met toelichting;
- b) de samenvattende verantwoordingsstaat van de batenlastenagentschappen met toelichting;
- c) de departementale saldibalans met toelichting;
- d) de in de bedrijfsvoeringsparagraaf opgenomen rapportage over de rechtmatigheid van de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten.

Verantwoordelijkheid minister

Op grond van de Comptabiliteitswet 2001 (CW 2001) dient de minister een jaarverslag en een departementale saldibalans op te stellen, die voldoen aan de in de CW 2001 en in de daarop gebaseerde lagere regelgeving opgenomen eisen. Op grond van de CW 2001 dient de financiële informatie deugdelijk te zijn weergegeven en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften te zijn opgesteld.

De minister is ook verantwoordelijk voor de rechtmatigheid van de verplichtingen, uitgaven, ontvangsten en balansposten in de financiële overzichten. Deze verplichtingen, uitgaven, ontvangsten en balansposten zijn rechtmatig als zij tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de doelomschrijving van de toepasselijke begrotingsartikelen, de toepasselijke begrotingswetten, andere wettelijke regelingen, overeenkomsten en beschikkingen. Voor verplichtingen, uitgaven en ontvangsten die gevoelig zijn voor misbruik en oneigenlijk gebruik dient de minister een toereikend beleid te voeren.

Verantwoordelijkheid van de Algemene Rekenkamer

Op grond van de CW 2001 is het de verantwoordelijkheid van de Algemene Rekenkamer om de financiële informatie in het jaarverslag en de departementale saldibalans te controleren en haar oordeel vast te leggen in een rapport. Wij hebben onze controle uitgevoerd in overeenstemming met de INTOSAI Fundamental Auditing Principles and Guidelines. Deze Standaarden vereisen dat wij ethische voorschriften naleven en dat wij onze controle plannen en uitvoeren om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de financiële overzichten geen afwijkingen van materieel belang bevatten.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden gericht op het verkrijgen van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen die in de financiële overzichten zijn opgenomen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van onze oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de financiële overzichten afwijkingen van materieel belang bevatten die het gevolg zijn van fraude en corruptie of fouten. Bij het maken van deze risico-inschatting nemen wij de interne beheersing die relevant is voor het opmaken van de financiële overzichten in aanmerking. Wij richten ons op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden, maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van die interne beheersing.

In verband met het budgetrecht van de Staten-Generaal richt de Algemene Rekenkamer haar controle zo in dat zij in staat is fouten en onzekerheden van materieel belang op artikelniveau te rapporteren.

De controle van de Algemene Rekenkamer richt zich op:

Oordeel Algemene Rekenkamer over het jaarverslag van de Koning periode 2009-2013

Bron: <http://verantwoordingsonderzoek.rekenkamer.nl/> & <http://www.rekenkamer.nl/Publicaties/Dossiers/V/Verantwoordingsdag>

- de deugdelijke weergave van de financiële informatie en het voldoen aan de verslaggevingsvoorschriften;
- de rechtmatigheid van de verplichtingen, uitgaven, ontvangsten en de balansposten.

Ons oordeel

Ons oordeel over de financiële informatie hangt af van de fouten en onzekerheden die wij aantreffen. We spreken van een **fout** als bepaalde verplichtingen, uitgaven, ontvangsten of balanspost:

- onrechtmatig zijn. In dat geval heeft de minister het geld niet uitgegeven of ontvangen volgens de daarvoor geldende wetten en regels of is het saldo niet volgens de daarvoor geldende wetten en regels tot stand gekomen.
- ondeugdelijk zijn weergegeven. In dat geval heeft de minister de financiële informatie niet juist of niet volledig verantwoord.
- financiële informatie niet volgens verslaggevingseisen is opgesteld.

We spreken van een **onzekerheid** als we de rechtmatigheid of de deugdelijke weergave niet kunnen vaststellen, bijvoorbeeld door onvolkomenheden in het financieel beheer. Wij vermelden in ons oordeel over de financiële informatie alleen de belangrijke fouten en onzekerheden. Dat zijn de fouten en onzekerheden die de tolerantiegrenzen overschrijden.

Rapportage per begrotingsartikel

Wij rapporteren de belangrijke fouten en onzekerheden per begrotingsartikel. Dat doen we omdat de Staten-Generaal op het niveau van begrotingsartikel budgetrecht hebben. Een begrotingsartikel is de kleinste eenheid van een begrotingswet waarvan de Staten-Generaal het bedrag kunnen vaststellen. De Tweede Kamer kan door haar recht van amendement een begrotingsartikel wijzigen, bijvoorbeeld opsplitsen in verschillende artikelen of het bedrag verhogen of verlagen. De Eerste Kamer kan de begrotingswet, inclusief eventuele wijzigingen, vervolgens goedkeuren of verwerpen, maar kan zelf geen wijzigingen aanbrengen. Als de Staten-Generaal de begroting goedkeuren, geven zij de minister toestemming (autorisatie) om het afgesproken bedrag te besteden aan de afgesproken doelen. De minister kan een artikel dan niet meer wijzigen zonder hun toestemming.

Tolerantiegrenzen

Zowel de ministers als de Algemene Rekenkamer maken gebruik van tolerantiegrenzen. Deze tolerantiegrenzen dienen om te bepalen welke fouten en onzekerheden:

- ministeries moeten rapporteren in de bedrijfsvoeringsparagraaf van hun jaarverslag;
- de Algemene Rekenkamer moet rapporteren in de rapporten bij de jaarverslagen van de ministeries.

Kwantitatieve tolerantiegrens

Voor de oordelen die wij afgeven hanteren wij afzonderlijke tolerantiegrenzen voor:

Oordeel Algemene Rekenkamer over het jaarverslag van de Koning periode 2009-2013

Bron: <http://verantwoordingsonderzoek.rekenkamer.nl/> & <http://www.rekenkamer.nl/Publicaties/Dossiers/V/Verantwoordingsdag>

- de Rijksrekening;
- de Rijkssaldibalans;
- een Begrotingsartikel;
- de afgerekende voorschotten in de saldibalans;
- de Verantwoordingsstaat;
- de Verantwoordingsstaat Baten-lastenagentschappen;
- de Saldibalans;

De tolerantiegrenzen zijn gedifferentieerd en afhankelijk van de financiële omvang, zoals weergegeven in onderstaande tabel.

Financiële omvang	Tolerantie voor fouten en/of onzekerheden
< € 100 miljoen	10%
> € 100 miljoen en ≤ € 150 miljoen	10%
> € 150 miljoen en ≤ € 500 miljoen	€ 15 miljoen
> € 500 miljoen en ≤ 1,5 miljard	€ 15 miljoen – 3%
> 1,5 miljard	1% - 3%

Een (kwantitatieve) tolerantiegrens is overschreden als:

- de som van fouten en onzekerheden in de totale uitgaven van het Rijk of in de totale ontvangsten van het Rijk groter is dan 1%.
- de som van de fouten en onzekerheden in het totaal van de relevante posten groter is dan 1%.
- de som van fouten en onzekerheden in de verplichtingen, of in de uitgaven en de ontvangsten bij een begrotingsartikel van € 500 miljoen of meer groter is dan 3% van het artikelbedrag;
- de som van fouten en onzekerheden in de afgerekende voorschotten bij een omvang van afgerekende voorschotten van € 500 miljoen of meer groter is dan 3%;
- op het niveau van de totale verantwoording van een begrotingshoofdstuk van € 1,5 miljard of meer het percentage aan fouten in de verplichtingen of in de uitgaven, ontvangsten en baten van derden groter is dan 1 of het percentage aan onzekerheden groter is dan 3;
- bij de baten-lastendiensten de som van de fouten in de baten van alle baten-lastendiensten groter is dan 1% of de som van de onzekerheden groter is dan 3%;
- op het niveau van de saldibalans waarvan de som van de relevante posten € 1,5 miljard of meer is het percentage aan fouten groter is dan 1 of het percentage aan onzekerheden groter dan 3.

Oordeel Algemene Rekenkamer over het jaarverslag van de Koning periode 2009-2013

Bron: <http://verantwoordingsonderzoek.rekenkamer.nl/> & <http://www.rekenkamer.nl/Publicaties/Dossiers/V/Verantwoordingsdag>

Als fouten en onzekerheden de kwantitatieve tolerantiegrenzen overschrijden beïnvloedt dat ons ('goedkeurende') oordeel over de financiële informatie. Dit geldt zowel voor fouten en onzekerheden in de deugdelijke weergave, als voor fouten en onzekerheden in de rechtmatigheid. Ons oordeel luidt dan bijvoorbeeld: 'De financiële informatie is deugdelijk weergegeven, met uitzondering van een bedrag van € 50 miljoen aan fouten en onzekerheden in de uitgaven.' Of: 'De verplichtingen, uitgaven, ontvangsten en balansposten zijn rechtmatig, met uitzondering van een bedrag van € 50 miljoen aan fouten en onzekerheden in de uitgaven.'

Kwalitatieve tolerantiegrenzen

Een ministerie overschrijdt een kwalitatieve grens als het bijvoorbeeld toezeggingen aan de Tweede Kamer niet is nagekomen.

ⁱⁱ Rechtmatigheid

Norm waaraan het financieel beheer, het materieelbeheer en de daartoe bijgehouden administraties, en de financiële informatie in het jaarverslag moeten voldoen.

Voor de financiële informatie houdt dit in dat zij tot stand is gekomen in overeenstemming met de begrotingswetten en met andere van toepassing zijnde wetten en wettelijke regelingen.

ⁱⁱⁱ Voorbehoud bij het oordeel over de financiële informatie

Het bedrag aan verplichtingen omvat in totaal 0,2 miljoen euro aan overschrijdingen op de begrotingsartikelen 1 en 3. Het bedrag aan uitgaven omvat in totaal 0,2 miljoen euro aan overschrijdingen op de begrotingsartikelen 1 en 3. Gaan de Staten-Generaal niet akkoord met de daarmee samenhangende slotwetmutaties dan moeten wij onze oordelen over de financiële informatie mogelijk herzien.

^{iv} Verslaggevingsvoorschriften

De presentatie van de informatie in het jaarverslag moet voldoen aan de verslaggevingsvoorschriften zoals die zijn opgenomen in de Rijksbegrotingsvoorschriften.

^v Fouten

Fouten zijn afwijkingen van de criteria rechtmatigheid en deugdelijke weergave.

We spreken van een fout als bepaalde verplichtingen, uitgaven of ontvangsten:

Oordeel Algemene Rekenkamer over het jaarverslag van de Koning periode 2009-2013

Bron: <http://verantwoordingsonderzoek.rekenkamer.nl/> & <http://www.rekenkamer.nl/Publicaties/Dossiers/V/Verantwoordingsdag>

- onrechtmatig zijn (de minister heeft het geld niet uitgegeven of ontvangen volgens de daarvoor geldende wetten en regels) of
- ondeugdelijk zijn weergegeven (de minister heeft de financiële informatie niet juist of volledig verantwoord).

54

t.a.v. Dhr Van Maanen en Van Gastel

Contactpersoon

Datum

28 januari 2015

Onze referentie

Auteur

Kopie aan

memo

Gesprek met Thesaurier van Z.M. de Koning

1. Aanleiding

Donderdag 29 januari 2015 van 14:00-15:00 vindt het gesprek plaats met de thesaurier van Zijne Majesteit (Edwin Brouwers) in het kader van de evaluatie van de Koning. Ter achtergrond wordt in paragraaf 2 ingegaan op de relatie die AZ heeft met de thesaurier en de Dienst van het Koninklijk Huis (DKH). De onderwerpen die met de thesaurier worden besproken zullen alle elementen van de begroting en de belastingvrijdom omvatten. Daarna wordt in paragraaf 3 een korte omschrijving gegeven wat de taak is van de thesaurier is en paragraaf 4 wordt kort ingegaan op het Kroondomein.

In de bijlage worden algemene vragen geformuleerd alsmede specifieke vragen met betrekking tot alle hierna te noemen onderwerpen.

2. Onderwerpen in de relatie tussen AZ en de thesaurier

Onderstaand worden alle onderwerpen kort genoemd waarvoor in de bijlage aanvullende vragen zijn opgenomen.

2.1. Artikel 1 versus artikel 2

2.2. Functionele uitgaven van de Koning (artikel 2), algemeen

2.3 Vlieggkosten

2.4. Groene Draeck

Datum

28 januari 2015

Onze referentie

2.5. Bezoeken aan het Caribische deel van het Koninkrijk

Sinds de nieuwe opzet van de begroting verloopt de betaling van facturen die te maken hebben met bezoeken aan het Caribische deel van het Koninkrijk centraal via DKH. Kosten die ministeries maken (bijv. de meereizende ambtenaren) worden door DKH doorgestuurd naar desbetreffende ministeries.

2.6. Staats- en officiële bezoeken

In het verleden is mede op verzoek van de Tweede Kamer de afspraak gemaakt dat rijksbreed alle uitgaven voor staats- en officiële bezoeken worden geconcentreerd bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken dat hiervoor als enig ministerie een raming binnen de begroting heeft.

2.7. Controle op de begroting

2.8. Relatie RVB en het Kroondomein

Het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) als onderdeel van BZK maar behorend tot de begroting van W&R beheert de staatsdomeinen en heeft een relatie met het Kroondomein (zie paragraaf 4). De Staat is eigenaar van de Staatsdomeinen (afdeling Hoog Soeren en afdeling Paleispark). Het is hiervoor verantwoordelijk. Voorheen zat dit bij het ministerie van Financiën. Inmiddels is het RVB onderdeel van BZK/W&R. De uitgaven voor de Staatsdomeinen worden geraamd op de begroting van W&R als onderdeel van de bijdrage aan het RVB. De Staatsdomeinen betalen vergoedingen aan het Kroondomein voor personele en materiële kosten op basis van verdeelsleutels die jaarlijks door RVB worden goedgekeurd.

De baten en lasten van de exploitatie van het Kroondomein komen voor rekening van de Kroondrager (persoonlijk vermogen). Het gaat niet om uitgaven die functioneel samenhangen met het koningschap.

Overigens worden de kosten die door het Kroondomein worden doorberekend naar de Staatsdomeinen jaarlijks door een externe accountant gecontroleerd

2.9 Belastingvrijdom

3 Wat houdt de functie van thesaurier van Zijne Majesteit de Koning in.

Naar aanleiding van een Kamervraag bij de *begroting 2012* over de rol van de thesaurier is het volge geantwoord:

"De Thesaurier van H.M de Koningin wordt niet betaald ten laste van artikel 2 want hij behoort tot de kring van personen die hun instructie rechtstreeks van de Koning krijgen en van wie het dienstverband zich grotendeels in de familiesfeer voltrekt. De uitgaven die hiermee gemoeid zijn vallen onder de zogenaamde B-component. Deze component betreft een lumpsum vergoeding waarover geen aparte verantwoording wordt afgelegd. In dit verband verwijs ik u naar de behandeling van de wijziging van de Wet financieel statuut van het koninklijk huis (Tweede Kamer, vergaderjaar 2007-2008, 31 505). De personele uitgaven van de Dienst van het Koninklijk Huis, opgenomen in artikel 2 van de begroting, zijn onderwerp van rechtmatigheidscontrole door de extern accountant van deze Dienst, met een review door de auditdienst die AZ controleert."

Onderstaand nog wat nadere achtergrond informatie over de thesaurier. De thesaurie van het Koninklijk Huis is ontstaan in 1814. Sinds de inrichting van de hof organisatie (1815) behoort de thesaurier, met de persoonlijk secretarissen, tot de direct aan de koning verbonden persoonlijke medewerkers. Tot vandaag is dit zo.

De thesaurier is belast met

- het behandelen van de particuliere financiële aangelegenheden van de Koning en andere leden van de koninklijke familie;
- het behandelen van alle financiële aangelegenheden in het kader van de Wet financieel statuut van het Koninklijk Huis;
- het voeren van de salarisadministratie voor de Dienst van het Koninklijk Huis en de personele zorg voor de leden van de functionele hofhouding.

De thesaurier is tevens financieel raadsman van Z.M. de Koning.

Tot het werkgebied van de thesaurier behoort het doen van de fiscale aangiften van de leden van de Koninklijk Huis. Tevens behoort het vermogensbeheer tot zijn taken. Onder 'financiële aangelegenheden' wordt verder verstaan een breed spectrum van het (laten) voldoen van facturen, behandelen van verzekeringskwesties tot en met de verantwoordelijkheid voor een goede beheersstructuur van private roerende en onroerende goederen met enig financieel belang, al dan niet ondergebracht in stichtingen. De thesaurier werkt ook voor de Dienst van het Koninklijk Huis. Hij is verantwoordelijk voor het voeren van de centrale financiële administratie en het indienen bij de minister-president van de begroting van de functionele kosten van 'De Koning'. Hij is verantwoordelijk voor een rechtmatige begrotingsuitvoering en stelt de jaarrekening op en dient deze in bij de minister-president. De begroting voor Staatsbezoeken en officiële ontvangsten wordt ingediend bij de minister van Buitenlandse Zaken.

4. Het Kroondomein

Kroondomein Het Loo bestaat in feite uit drie delen: het huidige kroondomein, het staatsdomein afdeling Paleispark en het staatsdomein afdeling Hoog Soeren. Het kroondomein vormt samen met het staatsdomein afdeling Hoog Soeren de Koninklijke Houtvesterij. Staatsdomein afdeling Paleispark staat bekend als het Paleispark. Door deze verwarrende naamgeving en de wetenschap dat het totale

[REDACTED]
Datum

28 januari 2015

Onze referentie
[REDACTED]

gebied in de volksmond vaak Het Kroondomein, Houtvesterij Het Loo of De Kroondomeinen wordt genoemd, is gezocht naar een naam die min of meer gangbaar is en ook de inhoud goed dekt. Het is Kroondomein Het Loo geworden. Het totale oppervlak van Kroondomein Het Loo telt ongeveer 10.350 hectare en bestaat uit 8.400 hectare bossen, 1.700 hectare heidevelden en 250 hectare landbouwgrond.

Kroondomein Het Loo bestaat, wat betreft de eigendomsverhoudingen, uit twee gebieden:

- Het eigenlijke kroondomein (ongeveer 6.700 hectare) beslaat het grootste deel van de Koninklijke Houtvesterij. Dit deel is eigendom van de Staat der Nederlanden, maar de drager van de kroon, momenteel dus Koning Willem-Alexander, heeft het gebruiksrecht. Dit gebied is voor het grootste deel tussen 1900 en 1915 aangekocht door Koningin Wilhelmina. In 1959 heeft Wilhelmina haar privébezit aan de Staat der Nederlanden geschonken met de voorwaarde dat de drager van de kroon het gebruiksrecht zou behouden. Aan het hoofd van de Koninklijke Houtvesterij staat de opperhoutvester.
- Het staatsdomein bij Het Loo (ongeveer 3.640 hectare) bestaat uit het Paleispark en een deel van de Koninklijke Houtvesterij (afdeling Hoog Soeren). Dit gebied is ook eigendom van de Staat der Nederlanden, maar valt onder het Rijksvastgoedbedrijf van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Dit deel werd in 1684 door stadhouder Willem III aangekocht en viel al in de Franse tijd aan de Staat. Het dagelijks beheer van het staatsdomein bij Het Loo wordt gevoerd door de rentmeester.

Voor een doeltreffend beheer en om onnodige versnippering van het gebied te voorkomen, wordt Kroondomein Het Loo als eenheid beheerd. Aan het hoofd staat dezelfde rentmeester die door de kroondrager aangesteld is voor het eigenlijke kroondomein. Dit is de opperhoutvester.

Datum
28 januari 2015

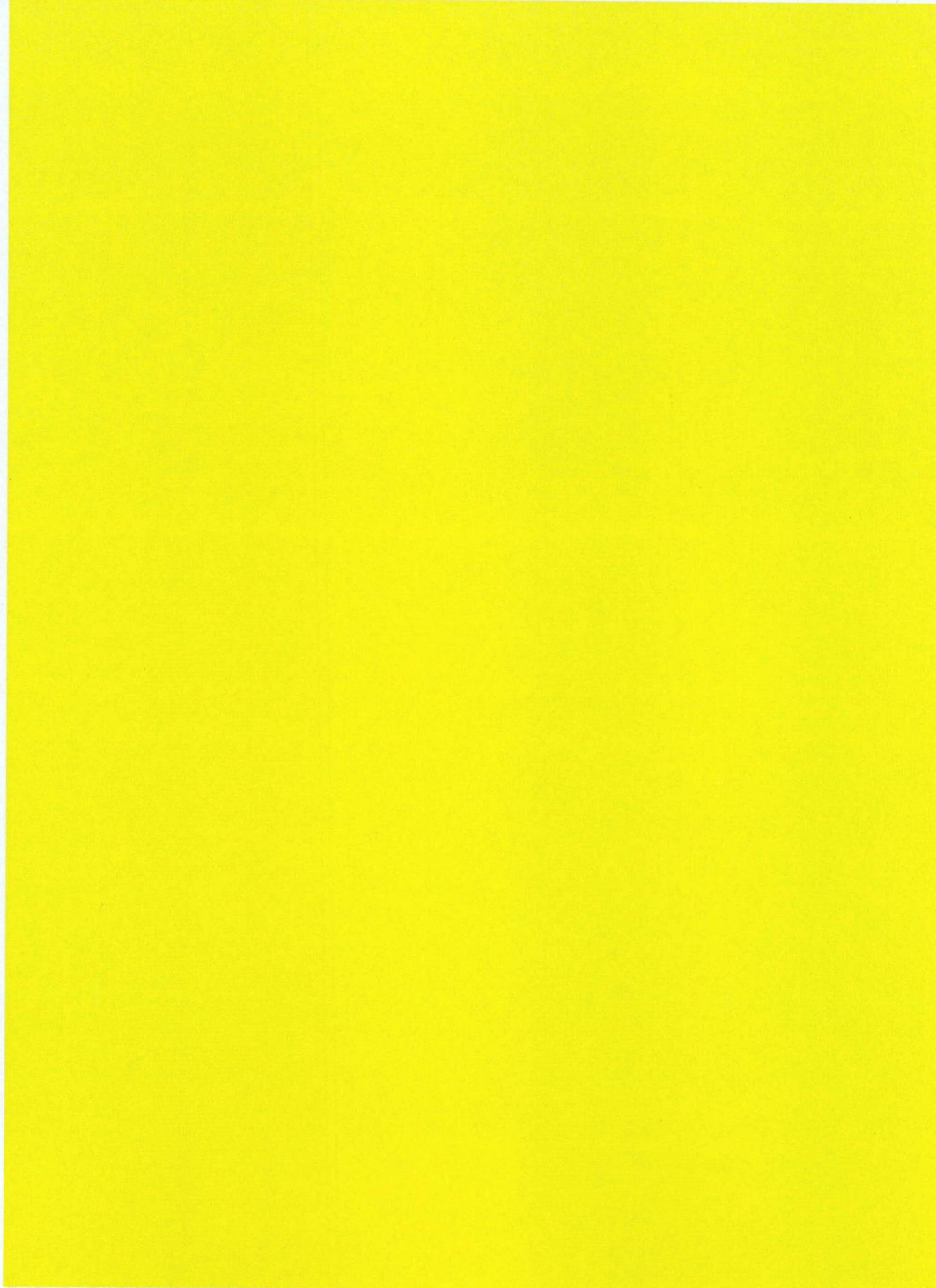
Onze referentie

Bijlage

Per onderwerp worden vragen geformuleerd die de thesaurier aangaan.

Algemeen:

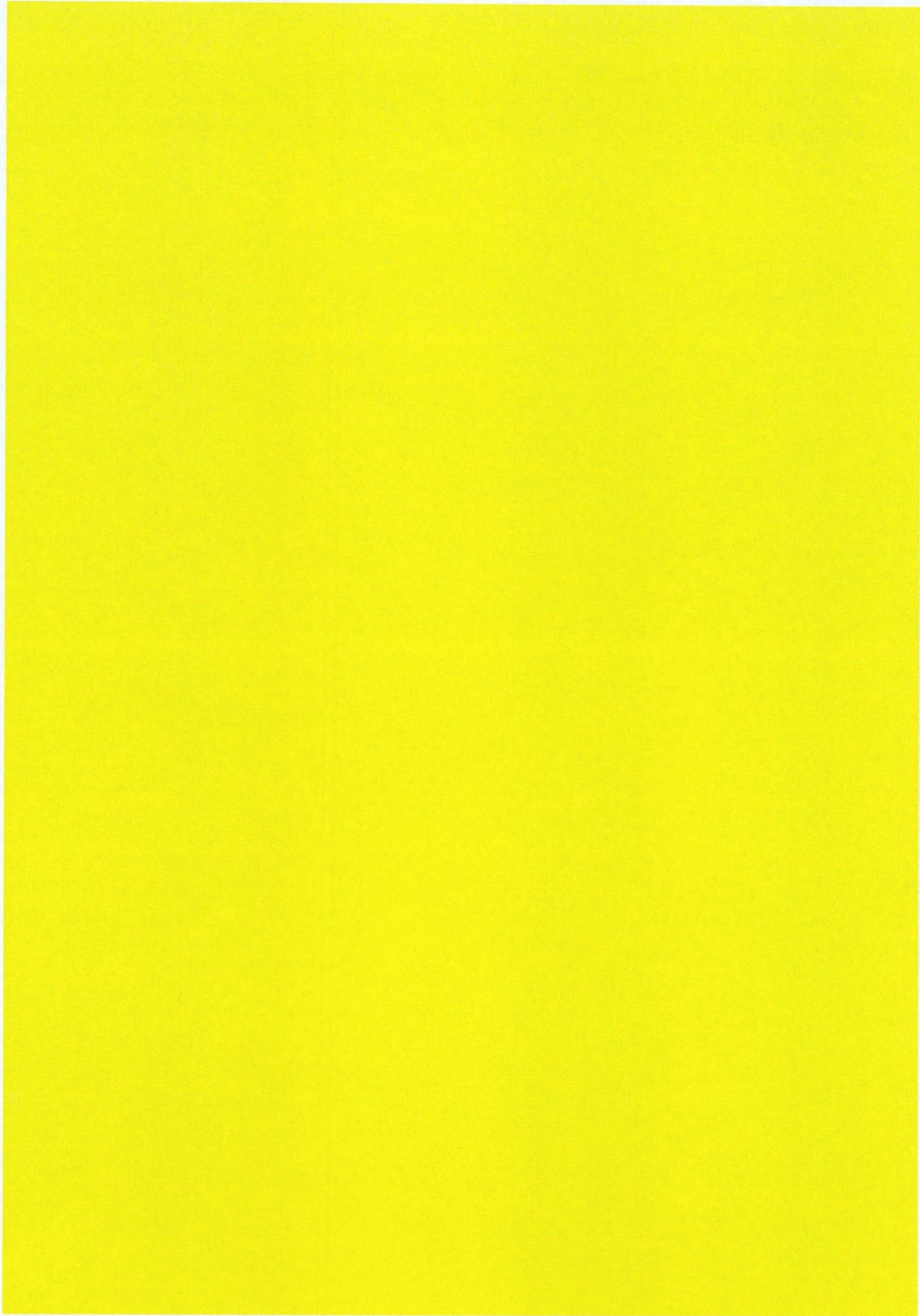

[REDACTED]
Datum

28 januari 2015

Onze referentie

[REDACTED]

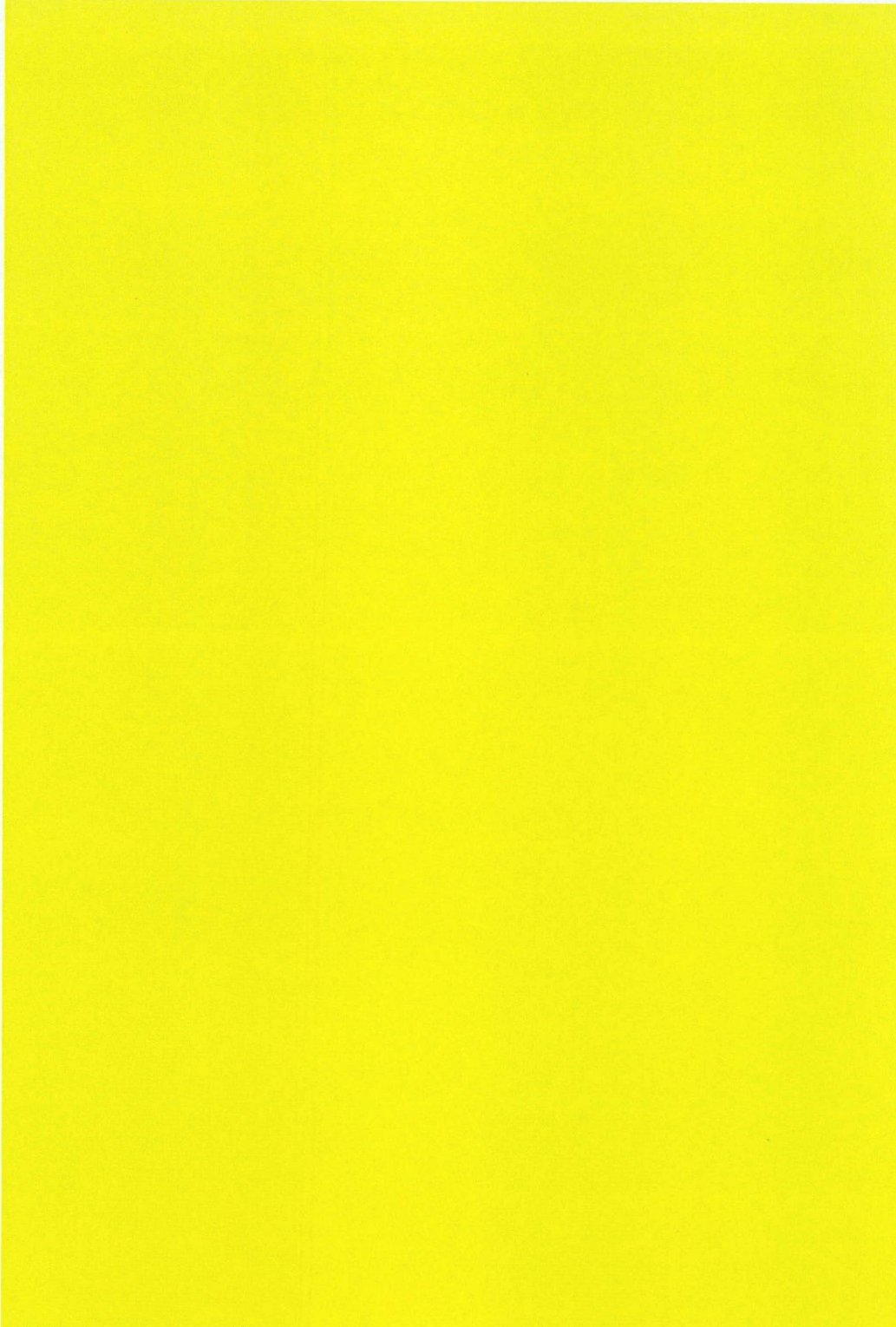

Piabo bismum scan: 28-04-2016

Datum
28 januari 2015

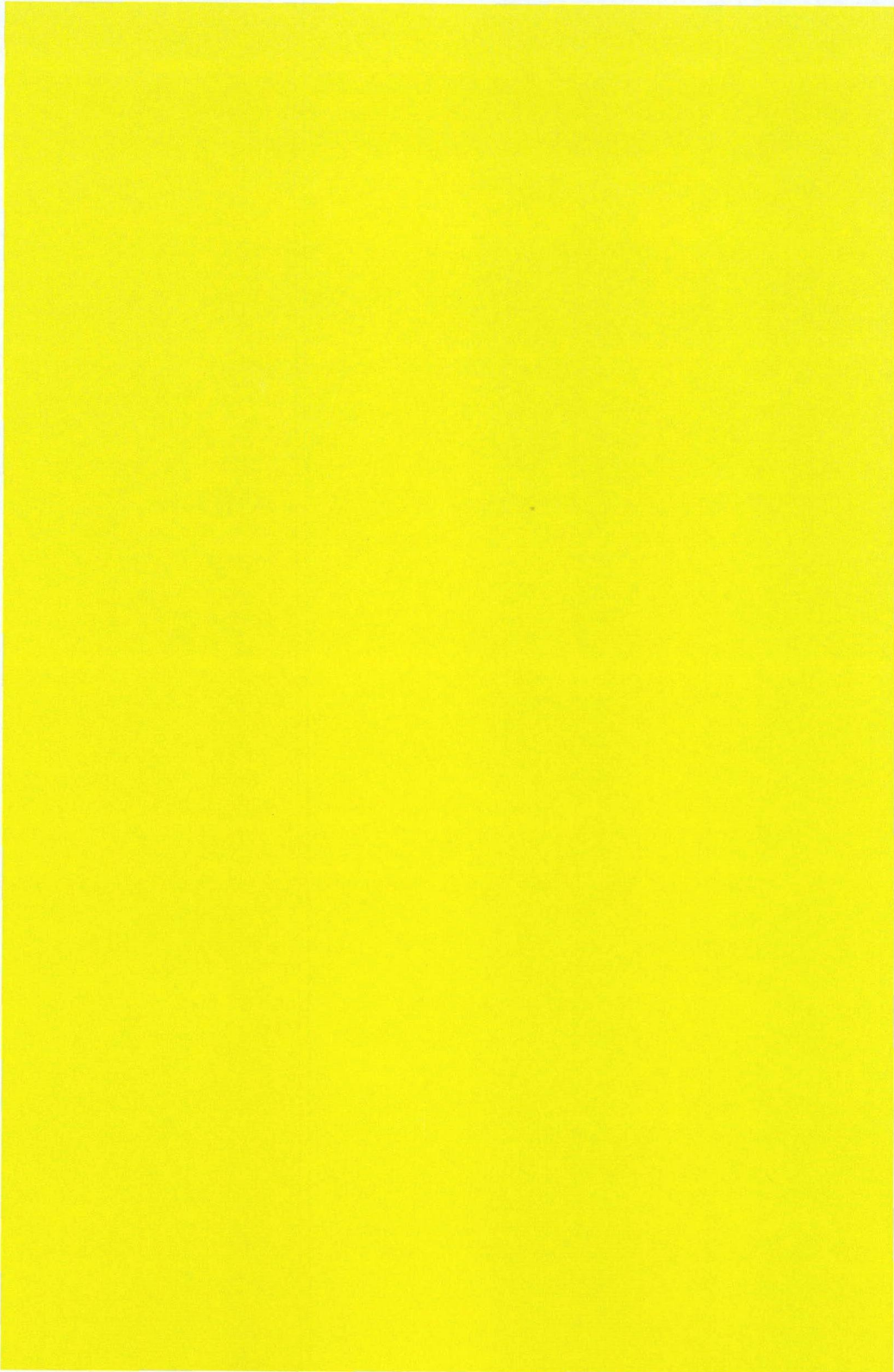
Onze referentie

[Redacted]

Datum
28 januari 2015

Onze referentie
[Redacted]

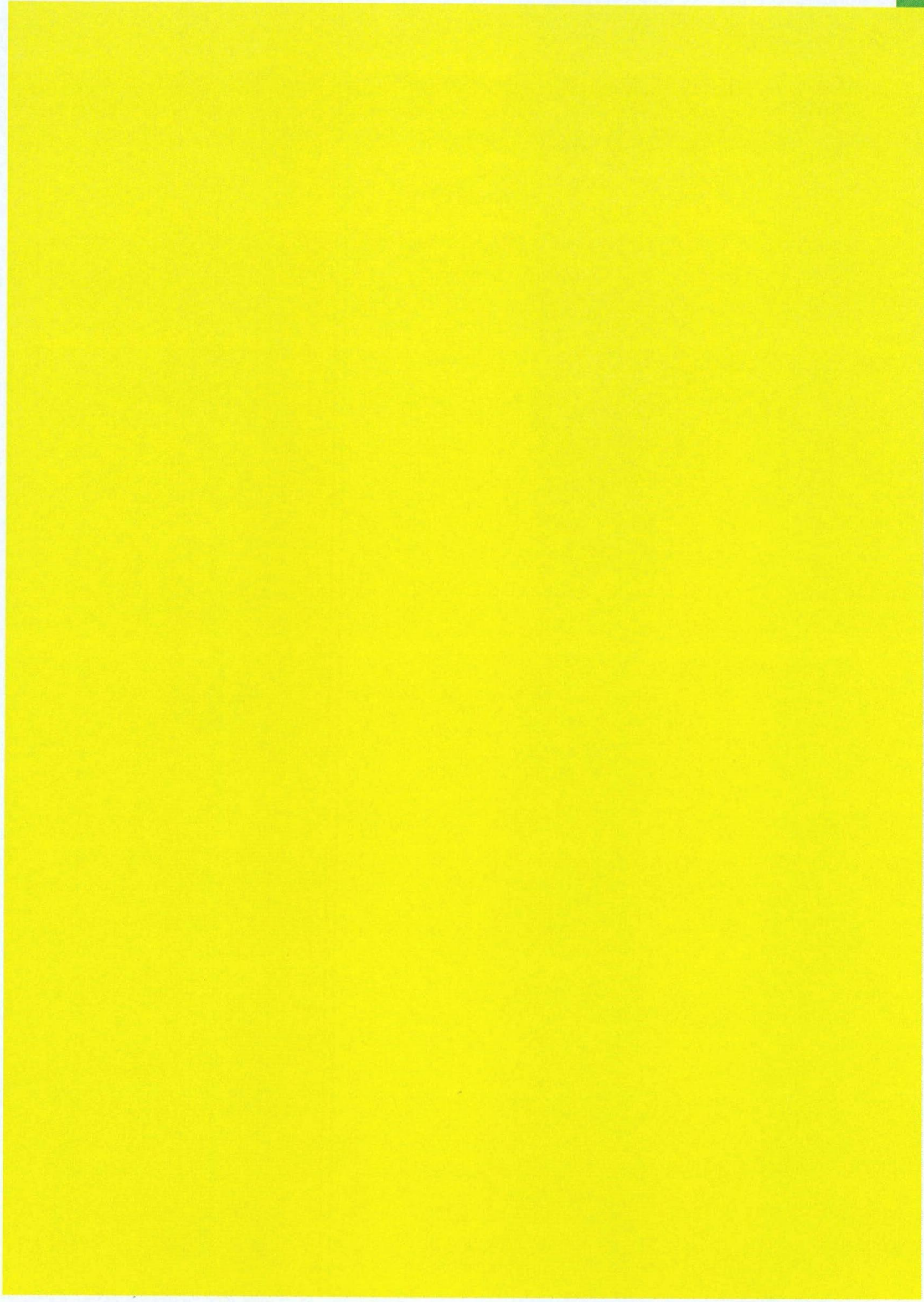

Plato b1a00M scan: 28-04-2015

Datum
28 januari 2015

Onze referentie

55

t.a.v. Dhr. Van Maanen en Van Gastel

Contactpersoon

Datum
2 februari 2015

Onze referentie

Auteur

Kopie aan

memo

Gesprek met de Grootmeester en de Chef Militair Huis

1. Inleiding

Dinsdag 3 februari januari 2015 van 9.30-10.30 en van 10.45- 11.45 vinden de gesprekken plaats met de Grootmeester thesaurier van Zijne Majesteit (Marco Hennis) en de Chef Militair Huis (generaal-majoor Hans Van der Louw) in het kader van de evaluatie van de Koning. Ter achtergrond wordt in paragraaf 2 ingegaan op de relatie die AZ heeft met beide functionarissen die vrij beperkt is. In de bijlage worden algemene vragen geformuleerd die voor beide functionarissen van toepassing zijn, alsmede specifieke vragen met betrekking het Militaire Huis.

2.1 Grootmeester

De grootmeester heeft de leiding over de Dienst van het Koninklijk Huis en is het hoofd van de hofhouding. De grootmeester behandelt de buitenlandse bezoeken en onderhoudt in samenspraak met het ministerie van Buitenlandse Zaken de buitenlandse contacten.

De eerste grootmeester werd in 1868 benoemd door Koning Willem III. Dit was toen nog een erefunctie en er waren vaak meerdere grootmeesters tegelijk in dienst. In de loop van de twintigste eeuw ontwikkelde de functie van de grootmeester zich. Onder Koningin Beatrix werd de grootmeester belast met de leiding van de hele Dienst van het Koninklijk Huis, inclusief het Militaire Huis. De functie van de grootmeester wordt vaak vergeleken met die van secretaris-generaal van een ministerie.

2.2 Het Militaire Huis

Het Militaire Huis is een integraal onderdeel van de Dienst van het Koninklijk Huis en is belast met het (mede) organiseren van evenementen voor en begeleiding van de Koning en de leden van het Koninklijk Huis. Ook onderhoudt het Militaire Huis de niet-politieke contacten tussen het Koninklijk Huis en het Ministerie van Defensie en is het verantwoordelijk voor het militaire ceremonieel aan het hof. De geraamde personele inzet voor 2015 betreft 15 fte.

De Chef Militair Huis is gedetacheerd vanuit het ministerie van Defensie. Hij heeft de rang van generaal-majoor of Schout bij Nacht, en wordt ook wel adjudant-generaal genoemd. Hij geeft leiding aan acht adjudanten en enkele ordonnansofficieren. Hij is de Beveiligingsautoriteit van het Koninklijk Huis.

[Redacted]
Datum
2 februari 2015
Onze referentie
[Redacted]

Bijlage

Dienst van het Koninklijk Huis: Grootmeester van Z.M. de Koning en Chef Militair Huis

Algemeen:

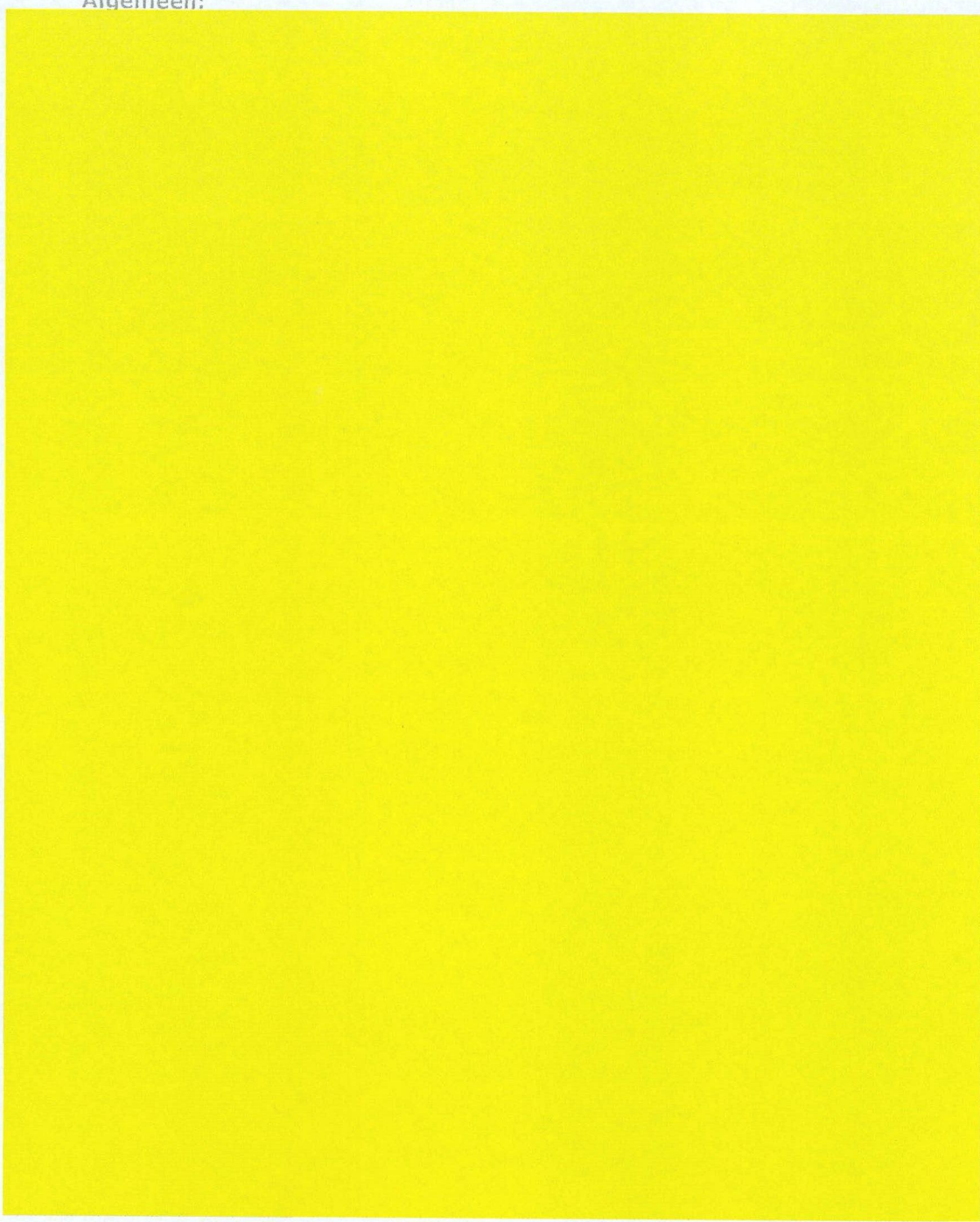
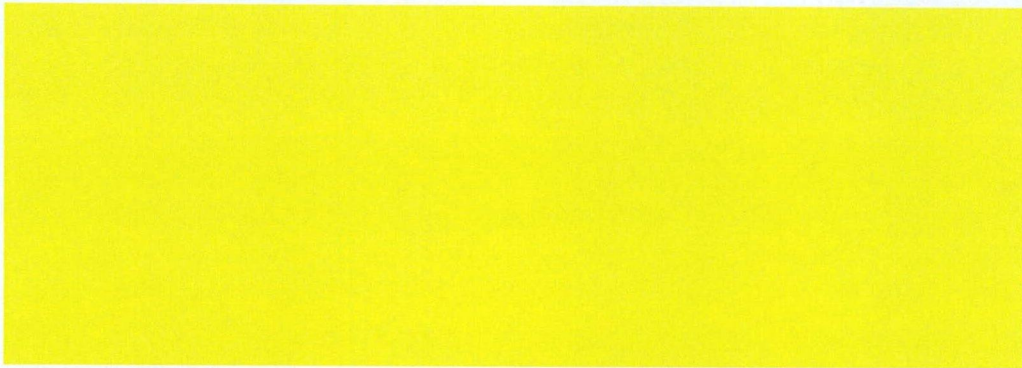

Foto plus scan: 28-04-16

Datum
2 februari 2015

Onze referentie

Aan
Geert van Maanen en Marcel van Gastel

Inlichtingen

T
F

Datum
3 februari 2015

Auteur

Bijlagen
2

memo

Gesprek met KPMG

Aanleiding

Op woensdag 4 februari van 9.30 - 10.30 uur vindt het gesprek plaats met [redacted] van KPMG. De bijeenkomst vindt plaats bij KPMG, Prinses Catharina Amaliastraat 5 te Den Haag.

Kernpunten

- KMPG verricht de controle in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol¹ aangaande het geven van aanwijzingen over de reikwijdte en intensiteit van de accountantscontrole betreffende de declaratie van de functionele kosten van de Koning in het kader van **artikel 2** van de begroting van de Koning^{II}.
- 1. Naar het oordeel van KMPG is de declaratie betreffende de functionele kosten over de jaren 2010-2013 (artikel 2) in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met het Financieel Statuut van het Koninklijk Huis.
- 2. [redacted]

Toelichting

KMPG is als openbaar accountant aangesteld door de Thesaurier van de Koning voor de controle van artikel 2 uit Begrotingshoofdstuk 1. Over de jaren 2010-2013 (artikel 2) in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met het Financieel Statuut van het Koninklijk Huis, ofwel heeft KMPG een goedkeurende verklaring afgegeven. De scope van de controle is in een passage aangegeven uit de interne administratieve organisatie (AO) Rijk - Koninklijk Huis in relatie tot de begroting van de Koning. Artikel 2 bevat de volgende posten:

- Personeel Dienst van het Koninklijk Huis
- Materieel Dienst van het Koninklijk Huis
- Materiële uitgaven faunabeheer
- Uitgaven voor luchtvaartuigen
- Onderhoud Groene Draeck
- Bezoeken aan het Caribische deel van het Koninkrijk

Om een idee te krijgen welke motivatie bij deze posten is opgenomen is de begrotingstoelichting bij artikel 2 weergegeven.

Interne Administratieve Organisatie relatie Rijk - Koninklijk Huis in relatie tot de begroting van de Koning

In relatie tot de controle van artikel 2 door een onafhankelijk accountant is het volgende opgenomen.

Artikel 2

Bij dit begrotingsartikel moet een onderscheid worden gemaakt tussen de verantwoording over de uitvoering van de begroting naar de Tweede Kamer door de minister-president en de verantwoording door de Thesaurier aan de minister-president in het kader van de afrekening van de verstrekte voorschotten.

- a. Aan de hand van de verstrekte voorschotten in het afgelopen jaar stelt Hoofd EZ-Control het jaarverslag en de ontwerp Slotwet op.
- b. Uiterlijk 8 maart van het jaar volgend op het begrotingsjaar stelt de Thesaurier de definitieve afrekening op met betrekking tot de functionele uitgaven.
- c. Bij de definitieve eindafrekening wordt dezelfde specificatie gevolgd als welke bij de begrotingsvoorstellen is verstrekt.
- d. De definitieve afrekening wordt door een door de Thesaurier aan te wijzen openbaar accountant voorzien van een controleverklaring, zo nodig vergezeld van een toelichting. Deze controleverklaring strekt zich mede uit tot:
 - 1) de rechtmatigheid van de gedeclareerde uitgaven;
 - 2) de specificaties zoals deze bij de begrotingsvoorstellen zijn verstrekt;
 - 3) de toepassing van de voor het personeel vastgestelde rechtspositieregels;
 - 4) de toepassing van de WFSKH en (het deel van) de uitgaven die in dat kader voor declaratie in aanmerking komen.
- e. De verklaring van de externe accountant dient intern DKH ook als decharge van de Thesaurier.
- f. De auditdienst van EL&I (nu: ADR) stelt na overleg met de externe accountant van DKH een controleprotocol op aangaande het geven van aanwijzingen over de reikwijdte en intensiteit van de accountantscontrole betreffende de declaratie van de functionele kosten van de koning ten behoeve van de door de Thesaurier aan te wijzen openbaar accountant. Zie bijlage 1. De externe accountant informeert vervolgens de auditdienst van EL&I (nu: ADR) over de controleaanpak.
- g. De auditdienst van EL&I (nu: ADR) kan een review verrichten op de werkzaamheden van de door de Thesaurier aan te wijzen openbaar accountant.
- h. Voorafgaand aan de controle zal overleg plaatsvinden tussen de Thesaurier, de door de Thesaurier aan te wijzen openbaar accountant, de auditdienst van EL&I (nu: ADR) en FEZ-Control over:
 - 1) de formulering van de algemene controleopdracht van de openbaar accountant;
 - 2) gevallen waarbij twijfel mogelijk is ten aanzien van de toepassing van de geldende afspraken omtrent de declarabele uitgaven;
 - 3) de invloed van gewijzigde omstandigheden op de declaraties;
 - 4) overige vragen die rijzen met betrekking tot de declaraties.
- i. De auditdienst van EL&I (nu: ADR) rapporteert over de uitkomsten van de reviews aan de Secretaris-Generaal van het ministerie van Algemene Zaken.
- j. In het jaarverslag en de ontwerp Slotwet wordt alleen indicatief ingegaan op de definitieve afrekening van de Thesaurier.
- k. De budgettaire verwerking van de definitieve afrekening van de Thesaurier zal plaatsvinden in de eerste of tweede suppletoire begroting van het jaar volgend op het begrotingsjaar.

BEGROTINGSTOELICHTING 2015

Artikel 2: Functionele uitgaven van de Koning

Begrotingsartikel 2 bevat de functionele uitgaven die te relateren zijn aan de uitoefening van het koningschap en die op declaratiebasis door de Dienst van het Koninklijk Huis namens de Koning worden ingediend bij de Minister-President en ten laste van deze begroting worden betaald. Het begrotingsartikel bestaat uit één personele en een materiële component en overige specifieke uitgaven, betreffende de uitgaven voor de inzet van luchtvaartuigen, het onderhoud van de Groene Draeck en de uitgaven voor de reis- en verblijfkosten die samenhangen met bezoeken aan het Caribische deel van het Koninkrijk.

Opbouw verplichtingen/uitgaven (x € 1.000)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Stand ontwerpbegroting 2014		26.779	26.779	26.779	26.779	26.779	
Mutatie eerste suppletoire begroting 2014		54	47	45	45	43	44
Nieuwe mutaties:							
1. Extrapolatie							26.779
Stand ontwerpbegroting 2015	27.025	26.833	26.826	26.824	26.824	26.822	26.823

Opbouw ontvangsten (x € 1.000)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Stand ontwerpbegroting 2014		nihil	nihil	nihil	nihil	nihil	nihil
Mutatie eerste suppletoire begroting 2014			65				
Stand ontwerpbegroting 2015	293	65	nihil	nihil	nihil	nihil	nihil

De personele en materiële uitgaven worden door de Dienst van het Koninklijk Huis verricht en vervolgens in rekening gebracht bij deze begroting. In onderstaande tabel wordt inzicht gegeven in de verschillende onderdelen binnen dit begrotingsartikel.

Raming over 2015 (bedragen x € 1.000)	
Personeel Dienst van het Koninklijk Huis	17.026
Materieel Dienst van het Koninklijk Huis	8.486
Materiële uitgaven faunabeheer	290
Uitgaven voor luchtvaartuigen	893
Onderhoud Groene Draeck	51
Bezoeken aan het Caribische deel van het Koninkrijk	80
Totaal	26.826

Personeel Dienst van het Koninklijk Huis

Deze personeelsuitgaven hebben betrekking op 260 fte; dit is exclusief 19 post-actieven. Tevens is dit exclusief de personeelsleden die worden betaald uit de B-component. De uitgaven voor actief personeel betreffen de personeelsinzet ten behoeve van o.a. het Departement van de hofmaarschalk, het Koninklijk Huisarchief, het Koninklijk Staldepartement (chauffeurs/monteurs, koetsiers en onderhoudspersoneel) en de personeelsinzet voor de facilitaire functies voor de in de Wet financieel statuut van het Koninklijk Huis aangewezen paleizen (paleis Huis ten Bosch, paleis Noordeinde en het Koninklijk Paleis te Amsterdam). Omdat na enkele jaren is gebleken dat de oorzaken voor de onderuitputting op het personele budget en de overschrijding op het materiële budget een structureel karakter hebben, is een actualisering van de personele en materiële budgetten binnen de functionele uitgaven doorgevoerd.

Materieel Dienst van het Koninklijk Huis

De materiële uitgaven hebben betrekking op uitgaven voor de instandhouding van het rijtuigenpark (auto's, paarden en rijtuigen) en voor de gebruikskosten voor de eerdergenoemde paleizen (inclusief de verwarming en verlichting voor de drie hiervoor genoemde locaties). Daarnaast bevatten zij de uitgaven voor telecommunicatie, accountantscontrole, advisering en de uitgaven van facilitaire aard zoals voor bureauvoorzieningen.

Binnen de materiële uitgaven worden ook de kosten verantwoord die betrekking hebben op het departement Faunabeheer. Naast de personeelsuitgaven voor 6 faunabeheerders ter grootte van € 385.000, die een onderdeel vormen van de in de vorige alinea genoemde totale personeelsuitgaven, wordt een bedrag geraamd van € 190.000 voor het onderhoud van de wegen en de wildrasters, de zogenoemde infrastructurele kosten van het Kroondomein Het Loo. Daarnaast wordt een bedrag geraamd van € 90.000 voor de exploitatie van de terreinauto's en een bedrag van € 10.000 aan «materiële» personeelsuitgaven voor reiskosten, opleidingen, etc. De stijging van de raming voor personeelsuitgaven ten opzichte van het in de begroting 2014 opgenomen bedrag betreft een technische correctie van een onvolledige raming in voorgenoemde begroting. De huidige raming is hiermee gelijk aan het werkelijke uitgavenniveau 2014.

Uitgaven voor luchtvaartuigen

De hier begrote uitgaven voor luchtvaartuigen (met uitzondering van staatsbezoeken en werkbezoeken aan het Caribische deel van het Koninkrijk) betreffen de uitgaven voor vlieggasten van het Koninklijk Huis. Het betreft zowel de uitgaven voor de inzet van het regeringsvliegtuig en andere luchtvaartuigen in het beheer bij het Rijk alsmede civiele inhuur.

Op grond van het Besluit van de Minister-President, de Minister van Algemene Zaken, de Minister van Infrastructuur en Milieu en de Minister van Defensie, van 20 december 2013, nr. IENM/BSK-2013/304193, tot wijziging van het Besluit gebruik van het regeringsvliegtuig en luchtvaartuigen van de krijgsmacht in verband met de troonswisseling en de aanpassing van de franchise voor het Koninklijk Huis (Staatscourant 2014, nr. 188), kunnen de zogenaamde uitkeringsgerechtigde leden van het Koninklijk Huis gebruikmaken van het regeringsvliegtuig.¹ Indien het regeringsvliegtuig niet beschikbaar is of niet aan de gebruikseisen voldoet, kan een beroep worden gedaan op luchtvaartuigen in beheer van het Ministerie van Defensie. Indien zowel het regeringsvliegtuig als de luchtvaartuigen van Defensie niet beschikbaar zijn, draagt de vluchtcoördinator zorg voor civiele inhuur.²

Het bedrag voor de post inzet regeringsvliegtuig voor het jaar 2015 bestaat uit een inschatting van de Dienst van het Koninklijk Huis van het aantal vliegreuren van het regeringsvliegtuig (geraamd op 75 uur). Het totaal aantal vliegreuren wordt vermenigvuldigd met het tarief dat is vastgesteld voor het regeringsvliegtuig. Het bedrag voor de gebruikmaking van Defensieluchtvaartuigen is gebaseerd op een inschatting van de Dienst van het Koninklijk Huis van het aantal vliegreuren (geraamd op 50 uur). Het vervoer wordt uitgevoerd met de Alouette helikopter. Het totaal aantal vliegreuren wordt vermenigvuldigd met het vastgestelde tarief dat wordt gehanteerd bij de doorbelasting van de inzet van de luchtvaartuigen aan gebruikers.

Raming 2015 (bedragen in euro's)

	Uren	Tarief	Bedrag
Inzet regeringsvliegtuig (PH-KBX)	75	5.649	423.675
Helikopterinzet van Defensie (Alouette)	50	2.683	134.150
Inhuur civiele luchtvaartuigen			335.000
Totaal			892.825

Groene Draeck

De Groene Draeck is in 1957 door de Nederlandse bevolking aan de toenmalige kroonprinses geschonken. De Staat gaf bij deze gelegenheid mede het onderhoud van de Groene Draeck als geschenk. Het bedrag dat hiermee samenhangt wordt daarom op deze begroting toegelicht.

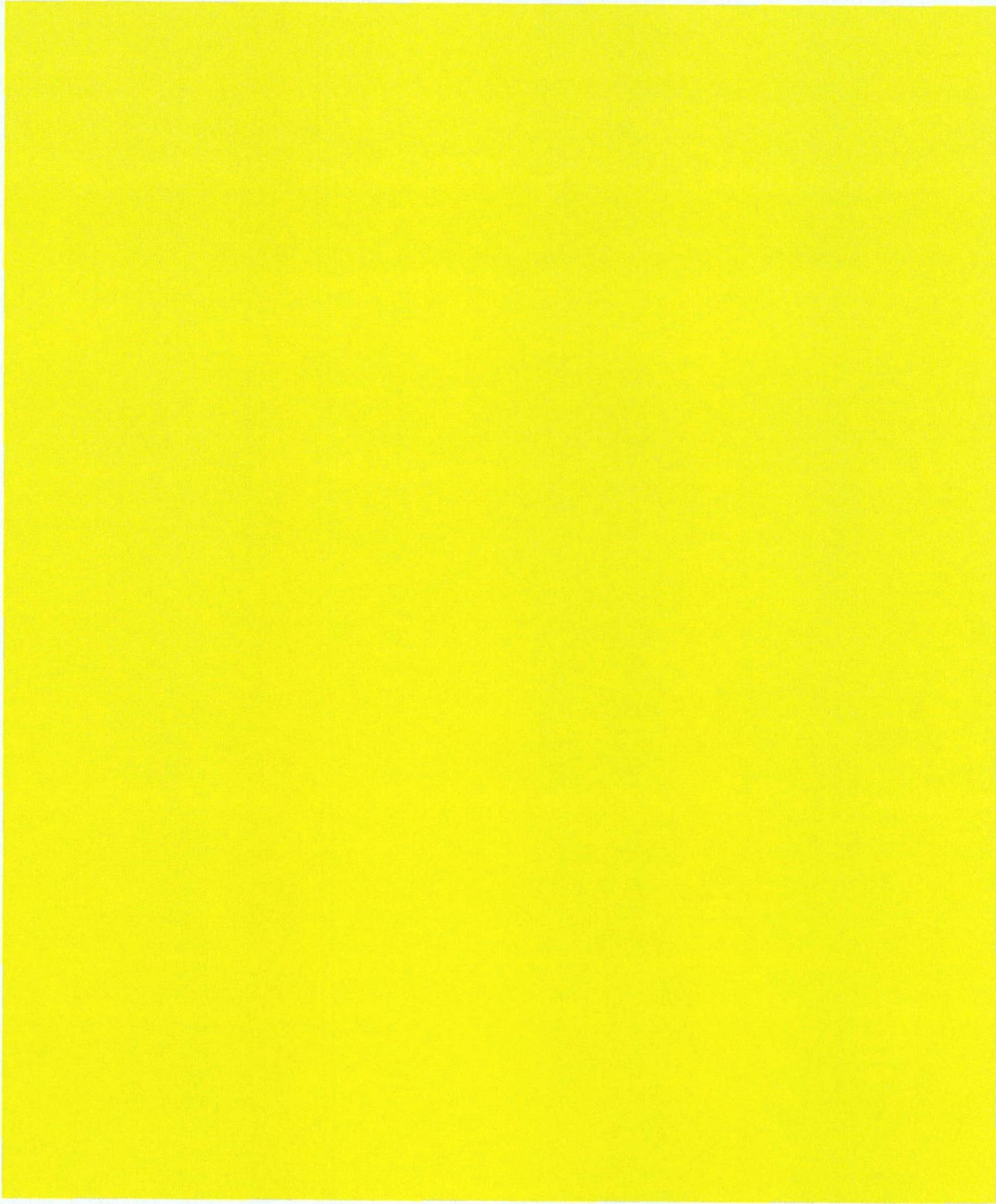
De uitgaven aan het reguliere onderhoud aan de Groene Draeck zijn begroot op € 51.000 per jaar en worden jaarlijks geïndexeerd. Deze uitgaven bestaan uit de geraamde kosten van het aantal uren dat door het Marinebedrijf aan onderhoud wordt besteed, de kosten van het benodigde materiaal en voor de rest uit een raming van uit te besteden werkzaamheden.

Bezoeken aan het Caribische deel van het Koninkrijk

De uitgaven die samenhangen met bezoeken aan het Caribische deel van het Koninkrijk in de vorm van reis- en verblijfkosten (inclusief de vlieggasten) vormen ook een deel van de uitgaven die binnen dit begrotingsartikel worden geraamd. Indien er in een jaar geen werkbezoek plaatsvindt, zullen deze middelen vrijvallen en in een jaar dat er wel een werkbezoek zal worden afgelegd, zullen de uitgaven in dat jaar via een suppletore begroting eventueel worden bijgesteld.

KPMG extern accountant van de Dienst van het Koninklijk Huis

KMPG:

¹ De te declareren uitgaven dienen een formeel-juridische grondslag te hebben. In dit kader is in ieder geval de volgende wet- en regelgeving (incl. eventuele wijzigingen) van toepassing:

- artikel 41 van de Grondwet;
- de Wet financieel statuut van het koninklijk huis;
- de voor het desbetreffende jaar vastgestelde begroting van de Koning, waarin de geraamde uitgaven zijn opgenomen;
- de afspraken met betrekking tot de reservering ten behoeve van toekomstige kosten;

-
- de voor de desbetreffende kosten van toepassing zijnde regelingen en andere formele afspraken;
 - eventuele ontvangsten van derden met betrekking tot deze kosten dienen op deze kosten in mindering te worden gebracht.

ⁱⁱ Wettelijke basis is artikel 3 Wet *Financieel statuut van het koninklijk huis*: Personele en materiële kosten die samenhangen met het koningschap, niet zijnde de uitkeringen die op grond van de artikelen 1 en 2 worden verstrekt, worden bekostigd uit de begroting van het Rijk voor zover deze hiervoor een voorziening bevat en nadat de kosten door of vanwege de Koning daartoe door tussenkomst van Onze Minister-President bij Onze minister die het aangaat zijn gedeclareerd.

Aan
Geert van Maanen en Marcel van Gastel

Inlichtingen

T
F

Datum
6 februari 2015

Auteur

Bijlagen
2

memo

Gesprek met de vice-president van de Raad van State

Aanleiding

Op dinsdag 10 februari van 10.30 – 11.30 uur vindt het gesprek plaats met de vice-president Raad van State (RvS), Piet Hein Donner [redacted]. De bijeenkomst vindt plaats bij de Raad van State, Kneuterdijk 22 te Den Haag.

Kernpunten

1. De Koning is grondwettelijk voorzitter RvS, maar neemt geen deel aan de werkzaamheden. De dagelijkse leiding van de RvS berust bij de vicepresident.
2. De Raad van State is als Hoog College van Staat belast met de eventuele waarneming van het koninklijk gezag op grond van artikel 38 van de Grondwet. In bijzondere gevallen, als de Koning bijvoorbeeld daartoe niet in staat is en de opvolging onzeker, neemt de Raad van State het koninklijk gezag waar.
3. Koningin Maxima heeft zitting in de Afdeling advisering, maar zij is daarvan geen lid. De Afdeling advisering kan op verzoek van beide kamers en de ministers op basis van artikel 21a, eerste lid van de Wet op de Raad van State^[1] voorlichting geven. Dit kan ook over de bevoegdheid van de Algemene Rekenkamer onderzoek naar de Koning.

Toelichting

Raad van State

De Raad van State adviseert regering en parlement over wetgeving en bestuur en is de hoogste algemene bestuursrechter. Voorzitter van de Raad van State is de Koning¹, maar de dagelijkse leiding ligt in de handen van de vicepresident. Sinds 1 februari 2012 is dat mr. Piet Hein Donner.

Per 1 september 2010 is de Wet herstructurering Raad van State in werking getreden. Die bracht geen wijziging in de taken en bevoegdheden van de Raad, maar wijzigde wel de organisatie. De Raad van State bestaat nu uit Raad, Afdeling Advisering en Afdeling Bestuursrechtspraak.

¹ Artikel 21a

1. De Afdeling advisering dient op verzoek Onze Ministers dan wel een van beide kamers der Staten-Generaal van voorlichting in aangelegenheden van wetgeving en bestuur.

Samenstelling

De Raad van State bestaat uit de vicepresident en maximaal tien leden, en daarnaast uit staatsraden en staatsraden in buitengewone dienst. De leden van de Raad zijn altijd tevens lid van één van beide Afdelingen of van beide Afdelingen.

Staatsraden worden benoemd in de Afdeling advisering, Afdeling bestuursrechtspraak of in beide. Het aantal dubbelbenoemingen (in beide Afdelingen) is beperkt tot maximaal tien. Bij de uitvoering van taken is er geen onderscheid tussen leden en staatsraden.

Een lid van de Afdeling bestuursrechtspraak dat eerder betrokken was bij advisering over wetgeving die een rol speelt bij een voorliggend geschil, mag niet deelnemen aan de behandeling van dat geschil.

De Raad doet zelf aanbevelingen voor de benoeming van leden, staatsraden en staatsraden in buitengewone dienst. Zij worden benoemd door de regering. Zij moeten aftreden bij het bereiken van de leeftijd van 70 jaar.

In de Afdeling advisering heeft ook zitting koningin Máxima (maar zij is daarvan geen lid).

Op basis van overgangsrecht blijven zittende leden van de Volle Raad (dat was voorheen de naam van de vergadering van de 'gewone' leden van de Raad van State) lid van de (nieuwe) Raad. Het maximale aantal van tien leden wordt daarom vooralsnog overschreden.

Taken en bevoegdheden

De Raad van State (RvS) heeft een adviserende en een rechtsprekende functie. De Afdeling advisering adviseert de regering en het parlement over wetgeving en bestuur. De Afdeling Bestuursrechtspraak spreekt recht in hoogste instantie in geschillen tussen de burger en overheid, bijvoorbeeld als een burger het niet eens is met een beslissing van een gemeente of provincie.

De Raad is belast met het doen van aanbevelingen voor de benoeming van leden en staatsraden en voor benoeming van secretaris en ambtenaren. Verder is de Raad belast met de eventuele waarneming van het koninklijk gezag op grond van artikel 38 van de Grondwet. In bijzondere gevallen, als de Koning bijvoorbeeld daartoe niet in staat is en de opvolging onzeker, neemt de Raad van State het koninklijk gezag waar. In de jaren tachtig van de negentiende eeuw heeft de Raad van State tweemaal deze taak moeten vervullen.

De Afdeling advisering wordt door de regering gehoord als adviseur over alle wetsvoorstellen, AMvB's en belangrijke internationale verdragen. Ook de Tweede en Eerste Kamer kunnen de Afdeling om voorlichting verzoeken. Bij het advies let de Afdeling advisering van de Raad op de beleidsmatige, de juridische en de wetstechnische kwaliteit, om vervolgens een eendoordeel over het voorstel te geven. De regering beantwoordt het advies met een zogenoemd Nader Rapport. De regering kan naar aanleiding van dit advies wijzigingen aanbrengen, of het wetsvoorstel onveranderd bij de Tweede Kamer indienen.

Adviezen en voorlichting over wetgeving zijn in principe openbaar.

Positie

De Raad van State is een Hoog College van Staat, net als de Algemene Rekenkamer en de Nationale Ombudsman, en wordt gefinancierd door de overheid. De Koning is grondwettelijk voorzitter, maar neemt geen deel aan de werkzaamheden. De dagelijkse leiding van de RvS berust bij de vicepresident.

Geschiedenis

Op 1 oktober 1531 stelde Keizer Karel V de Raad van State voor de Nederlanden in als Conseil d'Etat, die bestond uit de voornaamste edellieden uit de streek, leden van de hoge geestelijkheid en een aantal juristen. De Raad moest adviseren over de regering, veiligheid en de verdediging van de lage landen. Sinds begin 17e eeuw kreeg de Raad van State echter steeds meer een uitvoerende taak, met name bij het beheer van de defensie en bij het bestuur van de Generaliteitslanden (de gebieden die geen zelfstandige provincie waren). De Raad van State was vanaf 1588 ondergeschikt aan de Staten-Generaal. In 1795, na de Bataafse omwenteling, werd deze Raad van State opgeheven.

In 1795 werd een Comité tot de algemene zaken van het bondgenootschap te lande (Comité te Lande) ingesteld, dat min of meer als opvolger van de Raad van State gold. Behalve met defensie en financiën hield dat college zich ook bezig met het opstellen van een plan voor een Nationale Vergadering. In 1798 werd het Comité opgeheven. In 1805 riep de nieuwe Grondwet een Staatsraad in het leven, die over alle wetsvoorstellen advies moest uitbrengen. Ook onder Lodewijk Napoleon bestond een Staatsraad. De koning was voorzitter van de Staatsraad, maar kon door een vicepresident worden vervangen.

In 1814 kreeg de Staatsraad opnieuw de naam Raad van State. Dat is opnieuw het advieslichaam voor de koning over wetgeving en andere bestuurszaken. Behalve benoemde leden, kunnen ook de erfprins (kroonprins) en andere prinsen zitting krijgen in de Raad.

De Grondwet van 1848 omschreef de RvS als adviseur van de regering. De Wet op de Raad van State van 1861 (de eerste wet die samenstelling, taak en werkwijze van de Raad regelt) bepaalt dat de koning de Raad niet kan raadplegen buiten de ministers om. Sindsdien wordt het voorzitterschap uitgeoefend door de vicepresident van de Raad en zit de koning alleen nog bij ceremoniële vergaderingen voor.

Door de Grondwetsherziening van 1887 kreeg de Raad van State een taak op het gebied van de administratieve rechtspraak; er werd een afdeling geschillen van bestuur ingesteld.

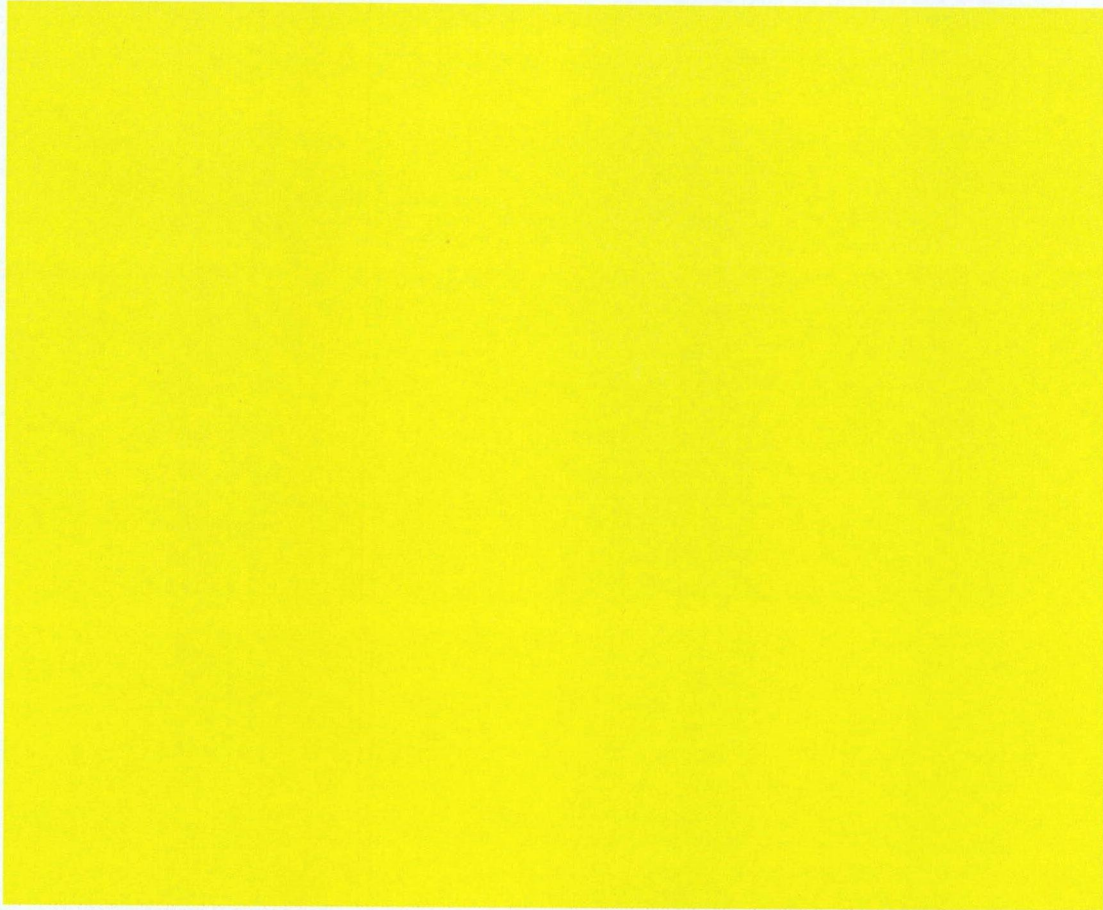
In 1962 kwam er een Wet beroep administratieve beschikkingen (Wet Bab). Hierdoor werd beroep mogelijk tegen besluiten van de centrale overheid. Als beroepsorgaan werd de Kroon aangewezen, die daartoe de afdeling geschillen van bestuur van de Raad van State moest horen.

Door de Wet administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen (Wet Arob) die in 1976 in werking trad, werd er bij de Raad van State een afdeling rechtspraak ingesteld. Burgers kregen hierdoor de mogelijkheid om zowel tegen besluiten van de centrale overheid als tegen besluiten van lagere overheden in beroep te gaan. Niet de Kroon, maar de afdeling rechtspraak van de Raad van State doet daarover uitspraak. De wet verving de Wet beroep administratieve beschikkingen.

In 1985 oordeelde het Europese Hof dat het Kroonberoep, waarbij de Kroon beslist na advies van de Afdeling Geschillen van de RvS, niet in overeenstemming

was met de Europese mensenrechtenconventie. Die zegt dat de behandeling van rechtszaken door een van het bestuur onafhankelijk gerecht moet gebeuren, en de Kroon is dat niet. In 1994 werd het Kroonberoep helemaal afgeschaft en de Afdeling Geschillen en de Afdeling Rechtspraak werden samengevoegd tot de Afdeling Bestuursrechtspraak.

Vanwege de combinatie van twee staatsrechtelijke functies: advisering van de regering over wetsvoorstellen, en tevens beslissen over geschillen tussen burger en overheid, rees rond 2000 de vraag of de Afdeling Bestuursrechtspraak vrij stond tegenover wetten waarover de Raad zelf had geadviseerd. Om tot een striktere scheiding van advisering en bestuursrechtspraak te komen, werd in 2010 de Wet herstructurering Raad van State tot stand gebracht.

De Koning

Nederland is een koninkrijk. Dat betekent dat een Koning het staatshoofd is of eigenlijk: het 'onschendbare deel' van de regering. Het Statuut voor het Koninkrijk bepaalt dat de Kroon van het Koninkrijk wordt gedragen door de erfgenamen van Koningin Juliana. Macht heeft de Koning niet. Voor het uitvaardigen van wetten en besluiten zijn de handtekening nodig van zowel de Koning als een minister. De minister(s) zijn verantwoordelijk. De positie van de Koning en de opvolging zijn geregeld in de Grondwet, vandaar dat in Nederland sprake is van een 'constitutionele monarchie'.

De Koning vervult taken van staatkundige aard, zoals de ondertekening van wetten en het beëdigen van bewindslieden en Commissarissen van de Koning(in), en taken van ceremoniële aard, zoals het ontvangen van andere staatshoofden en buitenlandse ambassadeurs en het afleggen van staatsbezoeken. Sinds 30 april 2013 is Willem-Alexander Koning der Nederlanden.

Tussen 1890 en 2013, na het overlijden van Koning Willem III, zaten vrouwen (koninginnen) op de troon. Desalniettemin sprak ook toen de Grondwet over de Koning. Er was een wet uit 1891 die regelde dat in wetten, ambtstitels etc. het woord Koningin mocht worden gebruikt in plaats van Koning.

Positie

De Koning vormt samen met de ministers de regering. Sinds 1848 staat in de Grondwet dat de Koning onschendbaar is, en dat de ministers verantwoordelijk zijn. De Koning kan dan ook niet gedwongen worden af te treden naar aanleiding van een politieke handeling; een minister wel.

De onschendbaarheid van de Koning komt ook tot uiting in het zogenaamde contraseign. Elke wet die door het parlement is aangenomen, moet niet alleen door de Koning, maar ook door een minister zijn ondertekend. De Koning verleent zo zijn gezag aan de wet, terwijl aan de andere kant de verantwoordelijkheid van de minister tot uitdrukking komt.

Staatkundige taken

Formeel benoemt de Koning de ministers en staatssecretarissen, maar net als bij alles wat de Koning in functie doet, geldt hierbij de ministeriële verantwoordelijkheid. Het besluit over de benoemingen wordt dan ook meeondertekend door een minister (de minister-president) en hij legt daarvoor verantwoording af aan het parlement. De beëdiging van nieuwe ministers en staatssecretarissen gebeurt wel in handen van de Koning.

De Koning(in) speelde tot 2012 een belangrijke, formele rol bij de vorming van een nieuw kabinet, omdat hij/zij de kabinetsformateur (of een informateur) aanweest. Daarbij ging de Koning(in) af op adviezen van vaste adviseurs en van politici. De Koning(in) kon wel enige invloed op de formatie hebben door de formulering van de (in)formatieopdracht en de keuze van de (in)formateur. Dit kwam echter alleen voor als er geen duidelijke voorkeur voor een bepaalde coalitie bestond en de politici erg verdeeld waren.

Door een wijziging van het reglement van orde van de Tweede Kamer heeft die Kamer vanaf 2012 zelf de formatie en de aanwijzing van een (in)formateur ter hand genomen.

De Koning krijgt de notulen van de ministerraad. Mede daardoor weet hij wat daar wordt besproken. Ook bezoeken ministers de Koning regelmatig om bij te praten. De minister-president doet dat zelfs iedere week (als regel op maandag). Of zij bij deze gelegenheden invloed of druk uitoefent op het te voeren beleid is niet bekend. Er wordt wel gesteld dat de Koning het recht heeft om door zijn/haar ministers geïnformeerd te worden en hen mag bemoedigen en mag waarschuwen.

De Koning leest op Prinsjesdag de troonrede voor, die door de ministers is geschreven. De troonrede is een uiteenzetting van het door de regering te voeren beleid voor het komende jaar. De traditie van het voorlezen van de troonrede door de Koning dateert nog uit de tijd dat de Koning zelfstandig regeerde.

Een belangrijke taak van de Koning is het ondertekenen van wetten en koninklijke besluiten. Een probleem ontstaat als hij/zij dit zou weigeren. Tijdens de regering van Koningin Juliana heeft dit gespeeld in verband met de gratieverlening aan Duitse ter dood veroordeelde oorlogsmisdadigers. Dit heeft echter nooit tot een constitutionele crisis geleid.

Formeel is de Koning voorzitter van de Raad van State. Dat heeft echter alleen een historische en ceremoniële betekenis.

De Koning en het voorzitterschap van de Raad van State

Het voorzitterschap door de Koning dateert uit de tijd dat de Raad van State nog rechtstreeks advies gaf aan de Koning. De Koning was 'king in the council'. Sinds invoering van de ministeriële verantwoordelijkheid in 1848 kan de Koning niet meer zelfstandig advies vragen aan de Raad van State en neemt de Koning ook geen deel meer aan de werkzaamheden van de Raad.

Sinds de Wet herstructurering Raad van State uit 2010 kán de Koning dat zelfs niet meer, omdat de Koning geen voorzitter (of lid) is van de afdelingen advisering of bestuursrechtspraak, de twee afdelingen waarin de werkzaamheden van de Raad plaatsvinden.

Sinds 1848 heeft de Koning veertien keer vergaderingen geleid van de Raad van State. Het betref in alle gevallen buitengewone vergaderingen met een officieel karakter.

Ceremoniële taken

Naast formele taken heeft de Koning vooral een samenbindende rol. De Koning staat boven de partijen en vertegenwoordigt als het ware de gehele natie. Hij treedt bij staatsbezoeken op als 'eerste vertegenwoordiger' van ons land.

De Koning legt regelmatig werkbezoeken af om zich zo van allerlei ontwikkelingen in het land op de hoogte te houden. Daarnaast is hij soms aanwezig bij jubilea van maatschappelijke organisaties of bij belangrijke tentoonstellingen en sociaal-culturele manifestaties.

Bij rampen met een nationaal karakter, zoals in het recente verleden in de Bijlmermeer en in Enschede, toont de Koning(in) belangstelling, om zo uiting te geven aan haar betrokkenheid.

De Koning ontvangt regelmatig staatshoofden en regeringsleiders van andere landen. Omgekeerd legt hij staatsbezoeken aan andere landen af. Hiermee wordt de band tussen de landen versterkt, wat niet alleen van diplomatiek maar ook van economisch belang is. Nieuwe ambassadeurs van andere landen bieden bij hun aantreden hun geloofsbrieven aan de Koning aan.

t.a.v. Dhr. Van Maanen en Van Gastel

Contactpersoon

Datum
6 februari 2015

Onze referentie

Auteur

memo

Gesprek met directeur Kabinet van de Koning

1. Aanleiding

Maandag 9 februari 2015 van 14:00 -15:00 vindt het gesprek plaats met de directeur (Chris Breedveld) van het Kabinet van de Koning (KvdK) in het kader van de evaluatie van de begroting van de Koning. Ter achtergrond wordt in de volgende paragraaf ingegaan op de relatie die AZ heeft met het KvdK. Het KvdK staat los van de Dienst van het Koninklijk Huis

Daarnaast was hij in zijn vorige functie als plv. DG RVD en woordvoeder KH, lid van de stuurgroep Zalm.

In de bijlage worden algemene vragen geformuleerd alsmede enkele specifieke vragen met betrekking tot het KvdK omdat het een onderdeel is van artikel 3 van de begroting van de Koning en een afzonderlijke begrotingsstaat is in de begroting van AZ.

2. Wat is het Kabinet van de Koning

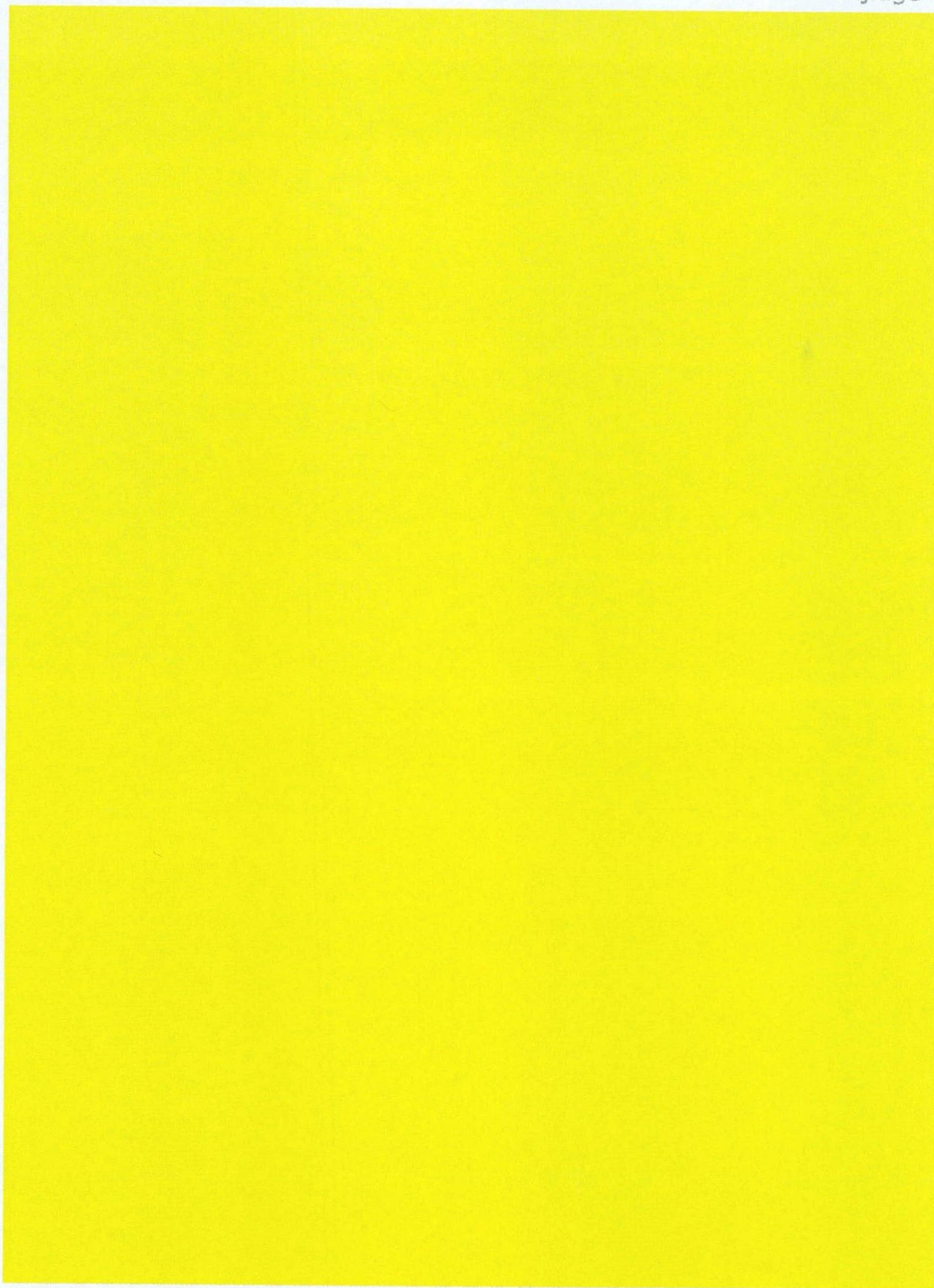
Het Kabinet van de Koning vormt de ambtelijke ondersteuning van de koning bij de uitoefening van zijn staatsrechtelijke taken en vormt de schakel tussen hem en de ministers. Het KvdK valt onder de verantwoordelijkheid van de minister-president, maar maakt geen deel uit van het ministerie van Algemene Zaken. De taken van KvdK zijn in 2004 opnieuw omschreven in een Koninklijk Besluit. Naast het ondersteunen van de Koning in zijn contacten met de andere leden van de regering, is het Kabinet medeverantwoordelijk voor het correcte verloop en de inhoudelijke voorbereiding van contacten van de Koning met andere binnen- en buitenlandse autoriteiten en hoogwaardigheidsbekleders. Te denken valt aan gesprekken met Kamerleden, commissarissen van de Koning, burgemeesters, de vice-president van de RvS, enz.. Ook wanneer ambassadeurs hun geloofsbrieven komen aanbieden is het Kabinet bij de voorbereiding betrokken. De ambtelijke ondersteuning door het KvdK bestaat verder uit het ter tekening voorleggen van wetten en alle andere regeringsstukken die de handtekening van de Koning vereisen, voorzien van een toelichtende samenvatting; inhoudelijke (mede)voorbereiding van staats- en werkbezoeken van de Koning; het archiveren van de originele staatsstukken en de zorg voor afhandeling van verzoekschriften van burgers en gratieverzoeken. Verzoekschriften van burgers aan de koning worden in behandeling genomen door het KvdK. Het Kabinet informeert de koning over de inhoud ervan en draagt ze over aan de verantwoordelijke minister of staatssecretaris. Het KvdK omvat ruim 25 fte.

[Redacted]

Datum
6 februari 2015

Onze referentie
[Redacted]

Bijlage

PIATO BLOUW SCAN: 17-03-2011
PIATO BLOUW SCAN: 28-04-2011

3591822
17-3-2011 63

Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

> Retouradres Postbus 20101, 2500 EC Den Haag

Ministerie van Algemene Zaken
t.a.v. de Minister-President
de heer drs. M. Rutte
Postbus 20001
2500 EA Den Haag

Auditdienst

Bezoekadres
Willem Witsenplein 6

Postadres
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

T. 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/eleni

Behandeld door

[Redacted]

T 0 [Redacted]

F [Redacted]

Ons kenmerk
AD / 11038921

Uw kenmerk

Bijlage(n)
1

Datum

16 MAART 2011

Betreft Auditrapport betreffende: Begroting I de Koning over het jaar 2010

Geachte heer Rutte,

Hierbij bied ik u aan het Auditrapport betreffende: Begroting I de Koning over het jaar 2010.

Met vriendelijke groet,

[Redacted Signature]

Directeur Auditdienst EL&I

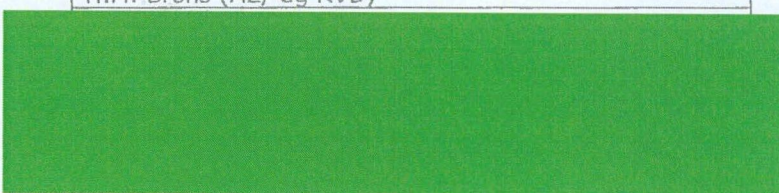
17-03-2011

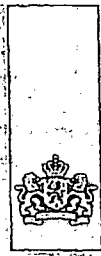
Auditdienst

Ons kenmerk
AD / 11038921

Verzendlijst rapport de Koning

Ontvanger
Drs. M. Rutte (MP)
Drs. R. van Zwol (AZ/sg)
Mw. Drs. K.H. Ollongren (AZ/plv. sg.)
H.M. Brons (AZ/ dg RVD)

64

15 maart 2011

AD/11036579

AUDITRAPPORT

betreffende: Begroting I

de Koning

over het jaar 2010

uitgebracht aan:

de Minister President
de heer drs. M. Rutte

te 's-Gravenhage

Auditdienst
Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

PLATO BIJLAGE SCEN: 28-04-2016

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
1.1.	Controle-opdracht.....	3
1.2.	Controle-object	3
1.3.	Begrotingautorisatie via slotwet	3
1.4.	Organisatie van controle.....	3
1.5.	Werkzaamheden.....	3
2.	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	4

Bijlagen:

1. Verantwoordingsstaat 2010 van de Koning (I)
2. Saldibalans van de begroting van de Koning (I) per 31 december 2010

PHOTO REPRODUCTION : 28-04-2019

1. Inleiding

1.1. Controle-opdracht

De Auditdienst heeft als taak de accountantscontrole van het jaarverslag van hoofdstuk I van de rijksbegroting, De Koning.

Dit rapport is opgesteld met als doel een oordeel te geven bij de getrouwheid van de financiële overzichten.

1.2. Controle-object

De in het jaarverslag opgenomen jaarrekening bestaat uit een verantwoordingsstaat van de Koning, een financiële toelichting bij deze verantwoordingstaat en de saldibalans met toelichting

In de bijlage bij dit rapport zijn de verantwoordingsstaat en de saldibalans opgenomen met uitzondering van de toelichtingen. Om redenen van leesbaarheid en doelmatigheid zijn de toelichtingen niet aan dit rapport toegevoegd. Wij verwijzen daarvoor naar het complete jaarverslag dat door het Ministerie van Algemene Zaken is uitgebracht.

1.3. Begrotingautoriseratie via slotwet

Wij zijn er bij de controle van deze financiële overzichten vanuit gegaan dat de voorgestelde wijzigingen in de slotwet te zijner tijd de goedkeuring van de wetgever zullen krijgen.

1.4. Organisatie van controle

De accountantscontrole is uitgevoerd door de Auditdienst van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

1.5. Werkzaamheden

Het onderzoek naar de financiële overzichten in het jaarverslag is uitgevoerd over 2010. Het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de beroepsvoorschriften voor Registeraccountants en het Handboek Controle Rijksoverheid.

2. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring betreffende de in het departementale jaarverslag opgenomen financiële overzichten

Wij hebben de (in de bijlagen bij dit rapport opgenomen) financiële overzichten die deel uitmaken van het jaarverslag 2010 van de Koning gecontroleerd. Deze financiële overzichten omvatten:

- de verantwoordingsstaat over 2010 met de financiële toelichting daarbij;
- de saldibalans per 31 december 2010 met de toelichting daarbij.

De minister-president is verantwoordelijk voor het opmaken van deze financiële overzichten die de uitkomsten van de begrotingsuitvoering getrouw dienen weer te geven in overeenstemming met de Comptabiliteitswet 2001 en de daaruit voortvloeiende regelgeving. Het is onze verantwoordelijkheid daarover aan de minister-president een oordeel te geven. Onze controle is verricht in overeenstemming met Nederlands recht en leidt tot een oordeel met een redelijke mate van zekerheid.

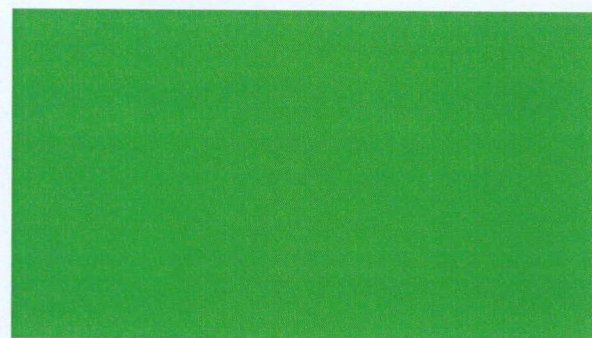
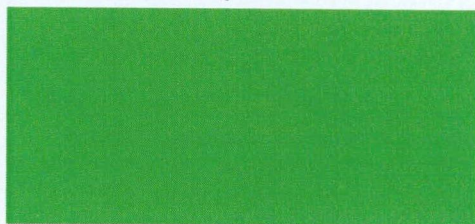
Naar ons oordeel geven de financiële overzichten een getrouw beeld van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering van de Koning in overeenstemming met de Comptabiliteitswet 2001 en de daaruit voortvloeiende regelgeving.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Wij zijn van mening dat de overige onderdelen van het departementale jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, niet strijdig zijn met de in dit jaarverslag opgenomen financiële overzichten.

Den Haag, 15 maart 2011

Auditdienst van het ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

BIJLAGE 1: Verantwoordingsstaat 2010 van de Koning (I) (EUR 1.000)

Bedragen x € 1000		(1)			(2)			(3) = (2) - (1)		
		Oorspronkelijk vastgestelde begroting			Realisatie			Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting		
Art	Omschrijving	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
		n			n			n		
	Totaal		39.643	0		39.643	116		0	116
	Niet-beleidsartikelen									
01	Uitkeringen aan de leden van het koninklijk huis	7.102	7.102	0	7.095	7.095	0	-7	-7	0
02	Functionele uitgaven van de Koning	26.818	26.818	0	26.818	26.818	116	0	0	116
03	Doorbelaste uitgaven van andere begrotingen	5.723	5.723	0	5.730	5.730	0	7	7	0

¹ De gerealiseerde bedragen zijn steeds naar boven afgerond (EUR 1000).

**BIJLAGE 2: Saldibalans van de begroting van de Koning (I)
per 31 december 2010 (EUR 1.000)**

1)	Uitgaven ten laste van de begroting	39.643	2)	Ontvangsten ten gunste van de begroting	116
3)	Liquide middelen	0			
4)	Rekening-courant RHB De Koning	0	4a)	Rekening-courant RHB Mjn v AZ	39.527
5)	Uitgaven buiten begrotingsverband (=intra-comptabele vorderingen)	0	6)	Ontvangsten buiten begrotingsverband (= intra-comptabele schulden)	0
7)	Openstaande rechten	0	7a)	Tegenrekening openstaande rechten	0
8)	Extra-comptabele vorderingen	0	8a)	Tegenrekening extra-comptabele vorderingen	0
9a)	Tegenrekening extra-comptabele Schulden	0	9)	Extra comptabele schulden	0
10)	Voorschotten	28.630	10a)	Tegenrekening voorschotten	28.630
11a)	Tegenrekening garantieverplichtingen	0	11)	Garantieverplichtingen	0
12a)	Tegenrekening openstaande Verplichtingen	0	12)	Openstaande verplichtingen	0
13)	Deelnemingen	0	13a)	Tegenrekening deelnemingen	0
	Totaal	68.273		Totaal	68.273

15 maart 2011

AD/12038054

AUDITRAPPORT

betreffende: Begroting I

de Koning

over het jaar 2011

uitgebracht aan:

de Minister President
de heer drs. M. Rutte

te 's-Gravenhage

Auditdienst
Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1.	Controle-opdracht	3
1.2.	Controle-object	3
1.3.	Begrotingautorisatie via slotwet	3
1.4.	Organisatie van controle	3
1.5.	Werkzaamheden	3
2.	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	4

Bijlagen:

1. Verantwoordingsstaat 2011 van de Koning (I)
2. Saldibalans van de begroting van de Koning (I) per 31 december 2011

1. Inleiding

1.1. Controle-opdracht

De Auditdienst heeft als taak de accountantscontrole van het jaarverslag van hoofdstuk I van de rijksbegroting, De Koning.

Dit rapport is opgesteld met als doel een oordeel te geven bij de getrouwheid van de financiële overzichten.

1.2. Controle-object

De in het jaarverslag opgenomen jaarrekening bestaat uit een verantwoordingsstaat van de Koning, een financiële toelichting bij deze verantwoordingstaat en de saldibalans met toelichting

In de bijlage bij dit rapport zijn de verantwoordingsstaat en de saldibalans opgenomen met uitzondering van de toelichtingen. Om redenen van leesbaarheid en doelmatigheid zijn de toelichtingen niet aan dit rapport toegevoegd. Wij verwijzen daarvoor naar het complete jaarverslag dat door het Ministerie van Algemene Zaken is uitgebracht.

1.3. Begrotingsautorisatie via slotwet

Wij zijn er bij de controle van deze financiële overzichten vanuit gegaan dat de voorgestelde wijzigingen in de slotwet te zijner tijd de goedkeuring van de wetgever zullen krijgen.

1.4. Organisatie van controle

De accountantscontrole is uitgevoerd door de Auditdienst van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

1.5. Werkzaamheden

Het onderzoek naar de financiële overzichten in het jaarverslag is uitgevoerd over 2011. Het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de beroepsvoorschriften voor Registeraccountants en het Handboek Controle Rijksoverheid.

2. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring betreffende de in het departementale jaarverslag opgenomen financiële overzichten

Wij hebben de (in de bijlagen bij dit rapport opgenomen) financiële overzichten die deel uitmaken van het jaarverslag 2011 van de Koning gecontroleerd. Deze financiële overzichten omvatten:

- de verantwoordingsstaat over 2011 met de financiële toelichting daarbij;
- de saldibalans per 31 december 2011 met de toelichting daarbij.

De minister-president is verantwoordelijk voor het opmaken van deze financiële overzichten die de uitkomsten van de begrotingsuitvoering getrouw dienen weer te geven in overeenstemming met de Comptabiliteitswet 2001 en de daaruit voortvloeiende regelgeving. Het is onze verantwoordelijkheid daarover aan de minister-president een oordeel te geven. Onze controle is verricht in overeenstemming met Nederlands recht en leidt tot een oordeel met een redelijke mate van zekerheid.

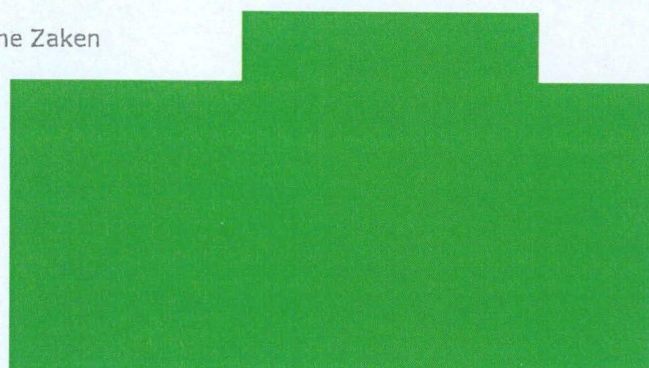
Naar ons oordeel geven de financiële overzichten een getrouw beeld van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering van de Koning in overeenstemming met de Comptabiliteitswet 2001 en de daaruit voortvloeiende regelgeving.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Wij zijn van mening dat de overige onderdelen van het departementale jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, niet strijdig zijn met de in dit jaarverslag opgenomen financiële overzichten.

Den Haag, 15 maart 2012

Auditdienst van het ministerie van Economische Zaken

BIJLAGE 1: Verantwoordingsstaat 2011 van de Koning (I) (EUR 1.000)

Bedragen x € 1 000		(1)			(2)			(3) = (2) - (1)		
Art.	Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting			Realisatie ¹			Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting		
		Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
	Totaal		39 170	0		39 858	824		688	824
	Niet-beleidsartikelen									
01	Uitkeringen aan de leden van het koninklijk huis	7 155	7 155	0	7 163	7 163	0	8	8	0
02	Functionele uitgaven van de Koning	26 407	26 407	0	26 735	26 735	824	328	328	824
	Doorbelaste uitgaven van andere begrotingen	5 608	5 608	0	5 960	5 960	0	352	352	0

¹De gerealiseerde bedragen zijn steeds naar boven afgerond (EUR 1000).

BIJLAGE 2: Saldibalans van de begroting van de Koning (I)
per 31 december 2011 (EUR 1.000)

1)	Uitgaven ten laste van de begroting	39 858	2)	Ontvangsten ten gunste van de begroting	824
3)	Liquide middelen	0			
4)	Rekening-courant RHB De Koning	0	4a)	Rekening-courant RHB Min v AZ	39 034
5)	Uitgaven buiten begrotingsverband (=intra-comptabele vorderingen)	0	6)	Ontvangsten buiten begrotingsverband (= intra-comptabele schulden)	0
7)	Openstaande rechten	0	7a)	Tegenrekening openstaande rechten	0
8)	Extra-comptabele vorderingen	0	8a)	Tegenrekening extra-comptabele vorderingen	0
9a)	Tegenrekening extra-comptabele schulden	0	9)	Extra comptabele schulden	0
10)	Voorschotten	28 585	10a)	Tegenrekening voorschotten	28 585
11a)	Tegenrekening garantieverplichtingen	0	11)	Garantieverplichtingen	0
12a)	Tegenrekening openstaande verplichtingen	0	12)	Openstaande verplichtingen	0
13)	Deelnemingen	0	13a)	Tegenrekening deelnemingen	0
	Totaal	68 443		Totaal	68 443

15 maart 2012

AD/12038054

AUDITRAPPORT

betreffende: Begroting I

de Koning

over het jaar 2011

uitgebracht aan:

de Minister President
de heer drs. M. Rutte

te 's-Gravenhage

Auditdienst
Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

PICTOBIUM SCAN: 28-04-2016

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1.	Controle-opdracht	3
1.2.	Controle-object.....	3
1.3.	Begrotingautorisatie via slotwet.....	3
1.4.	Organisatie van controle	3
1.5.	Werkzaamheden	3
2.	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	4

Bijlagen:

1. Verantwoordingsstaat 2011 van de Koning (I)
2. Saldibalans van de begroting van de Koning (I) per 31 december 2011

1. Inleiding

1.1. Controle-opdracht

De Auditdienst heeft als taak de accountantscontrole van het jaarverslag van hoofdstuk I van de rijksbegroting, De Koning.

Dit rapport is opgesteld met als doel een oordeel te geven bij de getrouwheid van de financiële overzichten.

1.2. Controle-object

De in het jaarverslag opgenomen jaarrekening bestaat uit een verantwoordingsstaat van de Koning, een financiële toelichting bij deze verantwoordingsstaat en de saldibalans met toelichting

In de bijlage bij dit rapport zijn de verantwoordingsstaat en de saldibalans opgenomen met uitzondering van de toelichtingen. Om redenen van leesbaarheid en doelmatigheid zijn de toelichtingen niet aan dit rapport toegevoegd. Wij verwijzen daarvoor naar het complete jaarverslag dat door het Ministerie van Algemene Zaken is uitgebracht.

1.3. Begrotingautorisatie via slotwet

Wij zijn er bij de controle van deze financiële overzichten vanuit gegaan dat de voorgestelde wijzigingen in de slotwet te zijner tijd de goedkeuring van de wetgever zullen krijgen.

1.4. Organisatie van controle

De accountantscontrole is uitgevoerd door de Auditdienst van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

1.5. Werkzaamheden

Het onderzoek naar de financiële overzichten in het jaarverslag is uitgevoerd over 2011. Het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met de beroepsvoorschriften voor Registeraccountants en het Handboek Controle Rijksoverheid.

2. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring betreffende de in het departementale jaarverslag opgenomen financiële overzichten

Wij hebben de (in de bijlagen bij dit rapport opgenomen) financiële overzichten die deel uitmaken van het jaarverslag 2011 van de Koning gecontroleerd. Deze financiële overzichten omvatten:

- de verantwoordingsstaat over 2011 met de financiële toelichting daarbij;
- de saldibalans per 31 december 2011 met de toelichting daarbij.

De minister-president is verantwoordelijk voor het opmaken van deze financiële overzichten die de uitkomsten van de begrotingsuitvoering getrouw dienen weer te geven in overeenstemming met de Comptabiliteitswet 2001 en de daaruit voortvloeiende regelgeving. Het is onze verantwoordelijkheid daarover aan de minister-president een oordeel te geven. Onze controle is verricht in overeenstemming met Nederlands recht en leidt tot een oordeel met een redelijke mate van zekerheid.

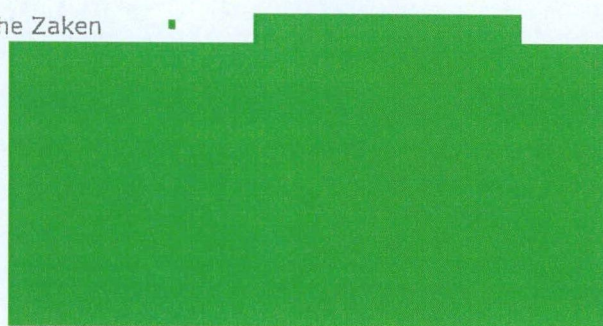
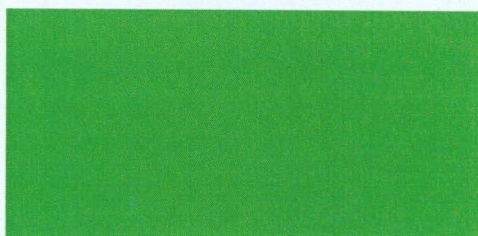
Naar ons oordeel geven de financiële overzichten een getrouw beeld van de uitkomsten van de begrotingsuitvoering van de Koning in overeenstemming met de Comptabiliteitswet 2001 en de daaruit voortvloeiende regelgeving.

Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Wij zijn van mening dat de overige onderdelen van het departementale jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, niet strijdig zijn met de in dit jaarverslag opgenomen financiële overzichten.

Den Haag, 15 maart 2012

Auditdienst van het ministerie van Economische Zaken

BIJLAGE 1: Verantwoordingsstaat 2011 van de Koning (I) (EUR 1.000)

Bedragen x € 1 000		(1)			(2)			(3) = (2) - (1)		
Art.	Omschrijving	Oorspronkelijk vastgestelde begroting			Realisatie ¹			Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting		
		Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
	Totaal		39 170	0		39 858	824		688	824
	Niet-beleidsartikelen									
01	Uitkeringen aan de leden van het koninklijk huis	7 155	7 155	0	7 163	7 163	0	8	8	0
02	Functionele uitgaven van de Koning	26 407	26 407	0	26 735	26 735	824	328	328	824
	Doorbelaste uitgaven van andere begrotingen	5 608	5 608	0	5 960	5 960	0	352	352	0

¹De gerealiseerde bedragen zijn steeds naar boven afgerond (EUR 1000).

**BIJLAGE 2: Saldibalans van de begroting van de Koning (I)
per 31 december 2011 (EUR 1.000)**

1)	Uitgaven ten laste van de begroting	39 858	2)	Ontvangsten ten gunste van de begroting	824
3)	Liquide middelen	0			
4)	Rekening-courant RHB De Koning	0	4a)	Rekening-courant RHB Min v AZ	39 034
5)	Uitgaven buiten begrotingsverband (=intra-comptabele vorderingen)	0	6)	Ontvangsten buiten begrotingsverband (= intra-comptabele schulden)	0
7)	Openstaande rechten	0	7a)	Tegenrekening openstaande rechten	0
8)	Extra-comptabele vorderingen	0	8a)	Tegenrekening extra-comptabele vorderingen	0
9a)	Tegenrekening extra-comptabele schulden	0	9)	Extra comptabele schulden	0
10)	Voorschotten	28 585	10a)	Tegenrekening voorschotten	28 585
11a)	Tegenrekening garantieverplichtingen	0	11)	Garantieverplichtingen	0
12a)	Tegenrekening openstaande verplichtingen	0	12)	Openstaande verplichtingen	0
13)	Deelnemingen	0	13a)	Tegenrekening deelnemingen	0
	Totaal	68 443		Totaal	68 443